

چہمکی خودا بوون
نوسینی : فؤاد عثمان

وتەى نوسەر

خەلك وا تىگەشتون كه دەبى تەنھا لە رىگەى ئاينەوھ بزائن خوا چىھ. ئاين دەبى رىنماييان بكات خودا چىھ. لە كاتىكدا بابەتى خودا بابەتتىكى (خود) يە بە پىوھرى خود ھەلسەنگاندىن بۆ خودا دەكرى نەك بە پىوھرى ئاين. خودىش دواى ئەزمون كردن خودا دەناسى. واتە ئەگەر ئاينىش نەبى، خوداناسى ھەردەبى. لە بنەرەت دا خوداناسى ئاينى دروست كردوھ.

بەلام ئارنىشەى ئاين بە جورىكە كە باومرىكى واى دروست كردوھ كە ئەگەر ئاين نەبى، واتە خودا نىھ، يان ئەگەر ئاين نەما، ئەوا شتىك نامىنى بەناوى خوداناسى.

بۆيە پىويستە خوداناسى بەتال كەينەوھ لە سىجروتەلەسمياتى ئاين و پاكرى كەينەوھ لە تەلەو فىلى ئاين و بەكارھىنانى ئاين وەك قەلغان لە پىناوى خۆ كردن بە نوينەرى خودا.

لە راستىدا ھەموومان نوينەرى خوداين. چونكە نوينەرايەتى خودا مولكى گشتە نەك تاك و تايبەت.

بۆيە منىش لەم سۆنگەوھ، دەستم دا يە نوسىنى ئەو كتیبە بە ناونىشانى (چەمكى خودابوون) ئەو كتیبە دەروازەيەكە بۆ ناسىنى خودا بەو شىوھىيە كە پىرۆزىھەكانى خودا لە خودو ناخ دا جىگىر بووھ. لە رىگەى ئەو كتیبەوھ، فىر دەبى چۆن دەرفەت بەخۆت بەدى لە چۆنىەتى خوداناسى دا بەو شىوھىيە كە خۆت دەتەوئى. بەبى ئەوھى باومربوون بە خودا لەم ئاين و لەو ئاين و لەم ئايدۆلۆژىا و لەو ئايدۆلۆژىا، قەرز بەكەى. يان ببىتە پاشكۆو شۆينكەوتەى بۆچوون و تىگەشتىكى ديارى كراو، يان كۆت و بەند بى لەناو فەلسەفەيەكدا. ئەم كتیبە تو دەخاتەوھ سەر رىگە راستەقىنەكەى خۆت. ئەو رىگەيە كە رووناكە بۆ ھەموو رەھەندەكانى ژيان و بىروبوچوونت.

ھەر كەسەو بەرىگەى خۆى، بەرىگادا دەروا بۆ ئامانجى بۆچوونەكانى خۆى ئەم كتیبە خودا دەكاتە ئاوينەيەك و بوونى راستەقىنەى خۆتى تىدا دەبىنى. ھىوادارم سوود بەخش بىت و كات بەفپىرۆ دان نەبى.

رىزو خۆشەويستى براتان قەبوول بەفرمون

فؤاد عثمان .

21/8/2023

هممو ئهو بابته‌انه‌ي لهو کتتبه‌دايه، پيشتر له فهيسبووک بلاوم کردونه‌ته‌وهو لهو کتتبه‌دا کوم کردونه‌ته‌وه . له‌وانه‌يه شيوازيکي له نوسيني سهر پيبي پيوه ديار بي ، يان بابته‌کان پيوستي به زياتر لي وردبوونه‌وهو قولبوونه‌وه هه‌بووي. يا پيوستي به سهرچاوه هه‌بووي . به‌لام له‌بهر ئه‌وه‌ي کتتبيکي تايه‌ته ، بويه پيم باش بوو ته‌نها (خود) سهرچاوه بي بو گشت بابته‌کان به پشت به‌ستن به ئه‌زمون و قولبوونه‌وهو تيرامان.

ئهم کتتبه بانگه‌شه نيه بو هيچ ناييک ، بگره جياکردنه‌وه‌ي خودايه له نايه‌کان و لکانده‌وه‌ي خودايه به خودي مرؤقه‌وه. بويه پيم وانيه هيچ سهرچاوه‌يه‌ک سوودي هه‌بي بو ئهم کتتبه . چونکه ئه‌رشيفي ههر کتتبخانه‌يه‌ک و قوتابخانه‌يه‌ک ، سهرچاوه‌يه بو ناييک . بويه ناچار بووم ته‌نها پشت به‌عقل و هه‌ست و خود و ناخ و ويژدان بدهم .

ئهم کتتبه . بابته‌کانی هه‌مه‌لايه‌ن و گشت‌گيره له‌گشت بواره‌کاندا . مه‌به‌ستم لايه‌ني خودابوون . چونکه کتتبيکي ترم له‌بهر ده‌سته هه‌رله‌سهر بنه‌ماي ئهو کتتبه که بو مرؤفبوونه و دواي ئه‌ويش کتتبيکي تر هه‌ر له‌سهر ئهو بنه‌مايه بو کومه‌لگا واته هه‌ر سي لايه‌ني (خودا، خود، خه‌لک)

به‌لام به‌بي خویندنه‌وه‌ي ئهو کتتبه، ناتواني سوود له کتتبه‌کانی تر بيبي . بويه داوا له خوینه‌ري به‌ريز ده‌که‌م ، ته‌واوي بابته‌کانی ئهو کتتبه بخوینتته‌وه . ئينجا بچيته سهر کتتبه‌کانی تر .

به‌هيوای سوود بينين به هممو لايه‌ک .

پيروزيهكان

ئايهكان پيروزيهكانيان لهنيوان خويان و خوادا دابهش كردوه. واته چهندهها شتيان هاوتا كردوتهوه لهگهل خوادا بهناوي پيروزيهوه. بو نمونه (حجر الاسود، كعبه، قبيله، ئاين ، پيغمبر، كتيبي پيروز، فرشته، وه چهندهها بابهتي تریش) بهلام له راستيدا هموو پيروزيهكان شاياني خوان. بهبي نهوي هيچ لق و پويكي زياتري ههبي.

بو نمونه: ئيمه هموممان دهئنين(خودا بي عيب و هلهو كهه و كورپه) له راستيدا ئهمهيه راستي بنههتي و حهقيهتي پيروزي تهواو. بهلام كاتيک نهو پيروزيه تهواوه له خودا دادهماليت و دهلي (ئايهكهه بي عيب و هلهو كهه و كورپه) يان دهلي (كتيبي پيروزهكهه بي عيب و هلهو كهه و كورپه) ئهمه له راستيدا تو پيروزيه ل خودا سهندوتهوهو زوربهيت بهخشيوه بهو شتانهي كه خوت له لات پيروزه.

ليروهه دهگهينه نهو دهرهجامهه كه دوو جور پيروزي ههه .

يهكهه (نهو پيروزيهه كه له دهرهوهه ويستي مرؤفايه وبريتيه له خودا) واته: پيروزي سرووشتي.

دووهه (نهو پيروزيهه كه له ژير ويستي مرؤفايه و بريتيهلهو شتانهه كه خوت به پيروزيان دهزاني) واته: پيروزي دهسكرد.

بويه خودابووني راستهقينه، له پيروزيه سرووشتي دايه . كه دهرهجامه سهه له سهدي راستيهكانه.

نفره تیهکان

ئاینهکان وههمیکیان له حقیقهت داتاشیوه بهناوی (ئههریمهن ، شهیتان ، دیو) ههموو ئهو بابتهانهی که نفرهتین یان نفرهت لیکراون ، دراونهته پال ئهوه. بهلام له راستیدا بابتهتی نفرهتی لهنیو خودی شتهکان دایه نهک هیزیکی نفرهتی فهراوهایی له نفرهت کردن بکات.

بۆ نمونه: من نفرهت دهکهه له دیاردهیهک لهوانهیه ئهو دیاردهیه لای تو ئاسایی بی یان لهوانهیه ههه خودی بابتهکه ئاسایی بیت و شایانی نفرهت لیکردن نهبی.

یان بۆ نمونه: جوره دهنگ و ئاوازیکی سهرنج پراکیش بیت و جوره دهنگ و ئاوازیکی تر ناسازو قیزهون بیت که مایهتی نفرهت لیکردن بیت.

کهواته نفرهت لیکردن بابتهتیکه خومان دروستی دهکههین ، نهک خودا مهخلوقیکی بۆ نفرهت لیکردن دروست کردبی.

شهیتان تهنها بتیکی له وههم روستکراوه.

راستیهکی بنه‌هتی

بوونی خودا له ئاگایی مروڤدا، له‌گه‌ل لیکدانه‌وه هزریه‌کان و هه‌ستکردنه‌کان و پرسیاره‌کان له دایک ده‌بی و په‌ره ده‌سینیت و گه‌شه ده‌کات، له‌وه گۆشه‌نی‌گایانه‌وه حه‌قیقه‌تی خودا ده‌رده‌که‌وی .

خودا، بوونی هه‌یه ئه‌مه راستیه بنه‌ه‌تیه‌که‌یه به‌لام هه‌رئه‌وه‌نده نیه که ئیمه پپی گه‌یشتوین . یان ئه‌وه نییه که ئیمه لپی تی‌گه‌یشتوین . ته‌نانه‌ت داریک و به‌ردیکیش هه‌ست به‌وه راستیه بنه‌ه‌تیه ده‌کات به‌لام به‌پپی ئاستی ئه‌وه هه‌ست و هۆشه‌ی که هه‌یه‌تی . چونکه خودا بنچینه‌ی بوونه . واته هیچ بوونیک بی ئه‌وه بنچینه‌یه نابیت . بۆیه ئه‌وه بوونه به‌پپی ئه‌وه پپگه‌وه شوینه‌ی که هه‌یه‌تی له هه‌ست و هۆش ، ئه‌وه هه‌ست به‌وه بنچینه‌یه ده‌کات .

ئه‌وه راستیه بنه‌ه‌تیه ، له‌نیو ئاینه‌کاندا و به‌گویره‌ی ویستی دامه‌زرینه‌رانی ئاینه‌کان ، له‌نیو چه‌نده‌ها جو‌ر هاو‌کیشه‌دا یاری پپکراوه . به‌لام حه‌قیقه‌تی خوی له ده‌ست نه‌داوه .

شونیکهوتنی سوننهتی خودا

ئاینهکان شنتیکیان داهیناوه بهناوی شونیکهوتیهی سوننهتی پیشهواکانیان (که بهنونهرو جیگری خودای خوئیانیان دهرانن). بهلام له راستیدا ئهمه شیواندنی حقیقهته. چونکه راستیهکهی دهبی مروّف شوین سوننهتهکانی خودا بکهوی بونموونه : ئیمه باوهرمان وایه که خودا حالهتیکه بهردهوام لهگهل گهشهکردنی شتهکان دایه. کهواته دهبی ئیمهش بههمان شلوه بهردهوام لهگهل ئهو حالهتهدو بین.

شتهکان به یاسایهک گهشه دهکن که لهگهل کات بهرهو پیش دهچن و گهوره دهبن و بهرههم ددهن و کوئیانیان دئ، ئهمه یاساییکه له گهردیلهوه تا گهردو گهردوون له یهک خانهوه دهست پیدهکات و گهشه دهکات و گهوره دهبیت و فراوان دهبیت به تیپهر بوون لهگهل کات و بهناو کات دا . کهواته ئیمهش دهبی سوود لهو سوننهته خوداییه وهربگرین و پهله نهکین له گهشهپیدانی بههرهواناگانمان له گشت بوارهکاندا.

نهک وهک سوننهتی ئاینهکان که بهستراوهتهوه بهههلسوکهوتی پیشهواایانی ئاینهکانیانوه. بو به روبروت کردنی مروّف و قورمیش کردنی بههرهواناگان بهویستی پیاوانی ئاینیهوه.

سۆزی خودایی

له ناخی ههریهکیکماندا سۆزی خودایی ههیه . ئەو سۆزه ههموو شتتیک دهگهشینیوه . مرۆفیش پیکهاتهیهکه له پیکهاتهکانی بوون که خاوهنی ئەو سۆزه سرووشتییه . بهپیی بیروباوهرو تیگهیشتنی خۆی ، سۆز دهردهبرئ . ئەمه پلهی مرۆف بوونیتهی ، لهههمان کاتیشدا وهفاییکه بۆ ئەو ههستهیهی که لهناخیدایه.

ئاینهکان ئەم سۆزهیان پوانخواز کردوه بۆ مهبهست و مهرامی خۆیان و دهرفتهیان نهداوه مرۆف وهک خۆی ، سۆز بۆ خودا دهربرئ . بهلکو هاتوون دهستوهردانیان کردوهو به فلتهری ئایندا بردووینه تاکو کهس نهتوانئ له تۆری ئاین رزگاری بی . ههر سه ره داویک که مرۆف به خوداوه بیهستتیهوه ، ئەوان سه ره داوه کهیان له تۆری ئاین بهستوتهوه تاکو ههرکات سۆزت بهههر جوریک بۆ خودا جولا ، قاچت بکهوئته نیو تۆر هکهوهو بکهوئته داوی ئاینهوه.

هیچ شتتیک بی سۆزی خودایی نییه . مرۆفیش بی سۆزی خودایی نابئ . مرۆفی بی سۆزی خودایی ، ناخی تاریکه . سۆزی خودا ، رۆشنایی بهخشه . مرۆف بهو سۆزهوه بژی ، ههست بهتهنیایی ناکا.

بوونی خودا یان خودابوون؟؟

کاتیک بهدوای سهلماندنی بوونی خوداوہین، تہنہا کات کوشتنہ . چونکہ جوگہلہیہکہ ناوہکھی دہرژیتہ رووباری قہبارہیہک بو خودا. ئەویش دہرژیتہ دہریاییک کہ جہستہ دیاری کردنہ بو خودا. ئەویش دہرژیتہ زہریاییک کہ دەست نیشان کردنی ئەدامانی جہستہیہ بو خودا.

خودا، بوون نیہ تاکو بسہلمینری. بویہ خودا بو سهلماندن نابئی. بہلکو دەبی لہ بری ئەوہ ، (خودابوون) جئی بکہینہوہ لەنیو بیروباوہری خوومان دا.

(خودابوون) لەنیو ہموو شتیکدا. چونکہ خودا بنچینہی ہموو شتیکہ . ہیچ شتیک بی ئەو بنچینہیہ، بوونی لەسەر پی ناوہستی.

بہلئی خودا بوون . چونکہ (خودا :بوونہ.) واتہ:ہەرچی ہستی پی دہکھی ، خودایہ. لہ جیاتی ئەوہی بوونی خودا کوکہیتہوہ لەنیو قہبارہیہک و جہستہیہک و ئەندامہکانی جہستہ. پیویستہ ئەو بیروباوہرہ جئی بگریتہوہ کہ (خودا:بوونہ)

ئەو کاتہ تہواوی بوون، واتہ خودا . بەشہکانی بوون، دەبیتہ پیکہاتہی خودا. خودا رۆلگیرہ لہ ہەردوو دیوی بوون . چ لہ دیوی ناوہوی شتہکان کہ بہریوہہرو گہشہپیدہرو جولینہری شتہکانہ. چ لہ دیوی دہرہوہی بوون ، کہ پیکہوہ بہستینہرہوہی ہموو بوونہ لہ پیکہاتہیہکدا.

راستیه پیکهوه بهستر او هکان.

بوون و ژیان ، ئەو دوو راستیه پیکهوه بهستر او هکان له هەر شتیکدا. واته: هەر شتیک بوونی هەبێ، بێگومان ژیانیشی هەیه. هەموو بوونیک له نێو ژیاندا گەشه دەکات و لەدوخیکهوه دەچیت بۆ دوخیکی تر . بۆنموونه: هێلکەهی پیتراو لەناو ڕەحمی ئافرەتدا ، بوونی له دوخیکدا یەو ژیانى بریتیه له جیهانى ڕەحمى دایک ، گەشه دەکا وله قوناغیکهوه دەچیت بۆ قوناغیکى تر . واته :لهخانهیهکهوه بۆ دوو خانه. دواتر له دوو خانهوه بۆ چوار خانه ،ئینجا له چوار هوه بۆ ههشت. تاكو دهبیته بوونهوه رێکی بهر ههف بوو بۆ جیهانیکی تر . ئەمجاره له دوخیکهوه بۆ دوخیکی تر ، واته له جیهانیکی تر هوه بۆ جیهانیکی تازه (ئەو جیهانهی که ئێمه ی تیدا دهژین) بهو شیوهیه بوون و ژیان دهستهملانیی یهکترن تاههتایه چونکه (خودا:بوونه) و ههتاههتاییه. وه ژیان گەشه بهو بوونه دهدا له قوناغیکهوه بۆ قوناغیکى تر و لەدوخیکهوه بۆ دوخیکی تر .

بهلام جارى واهیه (دوو بوون) یهکدهگرن بهمه بهستی پیکهینانی پیکهاتهیهکی نووی له بوون دا. بۆ نمونه: زیندهوهره ئاویهکانی سپیرمی پیاو له گەل هێلکۆکهی ئافرەت

لهو باره دا بوونیکى تازه له دایک دهبیته و له بارودوخیکی تازه دا گەشه دهکات.

ئەو هاوکێشهیه تا ههتاییه وهک $(2+2=4)$ گۆرانکاری بهسەر دا نایهت. واته ئەگەر تهمهنی زهوش کۆتایی هات، له ههسارهیهکی تر ههمان هاوکێشه خوی دووباره دهکاتهوه.

ژیان بهوشیوهیه له نێو هەموو بوون دا بهردهوامه. هیچ بوونیک بی ژیان نیه. بوون و ژیان، دوو راستیه پیکهوه بهستر اوون و لیک جیا نابهوه و ئاویتهی یهکترن.

تهنیاپی بۆچی ؟ تا کهی؟

کۆدو ژمارهی نهینی هه شتتیک و هه کهسیک تهنها لای خوداکهی خۆیهتی . خودا دهسکردهکان و خودای ئاینهکان نازانن ئهو کۆده چیه ، بۆیه ناتوانن ئهو ناخه بکه نهوهو ئاویتته بن لهگه لیدا .

هه موو بوونیک بنچینهی خۆی ههیه واته هه شتتیک خودای خۆی ههیه . هه موو شتتیک ، خوداکهی خۆی ، وینه دانهوهی خۆیهتی . واته لهگه ل هه رساتتیک پیشو هچووندا ، بهو شیوهیه خۆی نیشان ده داتهوه . کاتتیک مرۆف کویر ده بی له ئاست ئاوینه کهی خۆیدا ، ههست دهکا بوونی نیه یان بوونی بریتیه له تهنها وه همیک و خهیا لیک . خۆدۆزینهوه بریتیه له خودا دۆزینهوه .

تهنیاپی بۆچی؟

چونکه خوداکهی خۆت لی ونه . تا لهگه ل ئهو ههسته دا بژیت ، تو دا براوی له خوداکهی خۆت .

تهنیاپی تاکهی؟

تا ئهو کاتهی خوداکهی خۆت ده دۆزیته وه ، تو هه رته نیاپی

واته : باشتترین پیوه ر بۆ ئه وهی خۆت بناسی که له چ حاله تیکهی خوداناسیدای ، بارودۆخی ههست کردنه به ته نیاپی

ئهو ههسته ، ههچ په یوه ندی کهی نیه به کهسی دیندار یان بی دین . باوه ردار یان بی باوه ر . چونکه له وانیه دیندار بی ت و ههست به ته نیاپی بکات . له وانیه بی دین بی ت وزۆر ئاسایی ژیان بکات . له وانیه باوه ردار بی ت و ههست به ته نیاپی بکات و بی باوه ر وانه بی ت . بارودۆخی هه کهسیک ، تهنها کهسه که خۆی ده یزانی ت . تهنها خۆت ده توانی خوداکهی خۆت بدۆزیته وه . داوا له کهس مه کهو له ههچ مه پاریره وه .

گهشه کردن بهنیو کات دا.

له پیش دا دهبی نهوه بزاینن که خودا خالیق نیه (له بابهتیکي تر دا زیاتر تیشکی دهخمه‌سهر) چونکه خودا بنچینه‌یه بۆ بوون.

بوونی ههرشتتیک له هیچه‌وه دهست پیده‌کا (خۆ ره‌نگه له پیش هیچیشه‌وه چهنده‌ها قوناغی تر هه‌بن) نهو بوونه گهشه دهکات بهنیو کات دا . واته: سوننه‌تی خودا بۆ هینانه‌بوونی ههرشتتیک، بریتیه له گهشه‌کردنی به‌پیی تئیه‌ربوونی کات.

کات چهند یه‌که‌یه‌که که گهشه کردنی هه‌موو شته‌کان دابه‌ش دهبی به‌سهریدا. بچوکتترین یه‌که‌یه‌ک که ده‌ست‌نیشان کرابی بۆ کات، بریتیه له چرکه (چرکه‌ش نهو کاته‌ی که ده‌یخایه‌نی، به له‌له‌ری سیزیوم ده‌ست‌نیشان کراوه که بریتیه له ۹,۱۹۲,۶۳۱,۷۷۰ له‌ره له‌ره . به‌نزیک کردنه‌وه ، واته نو ملیار له‌ره‌له‌ره له چرکه‌یه‌کدا) موعجیزه‌ی راسته‌قینه نه‌ویه که ههر له‌ره له‌ریک گهشه‌یه‌کی شته‌که‌ی تئیدایه . واته له‌یه‌ک چرکه‌دا ههرشتتیک ، نو ملیار جار گهشه ده‌کا . به‌لام له‌بهر نه‌وه‌ی که هینده وردو هه‌ست پی نه‌کراوه، بۆیه نهو هه‌موو گهشه‌کردنه ته‌نها به‌یه‌ک چرکه‌دا تئیده‌په‌ری.

ئه‌مه یه‌که‌یه‌کی کات که گهشه‌کردن پئیدا تئیه‌رده‌بیت. دئینه سهر یه‌که‌ی دووه‌می کات که‌پیی ده‌گوتری (خوله‌ک) بریتیه له (۶۰) چرکه. له‌مه‌شیان دا ئاسته‌مه که ئیمه هه‌ست به‌گۆرانکاری بکه‌ین له گهشه کردندا . یه‌که‌ی سئیم که‌بریتیه له (کاترمیر) که (۶۰) خوله‌ک له خۆ ده‌گری . له‌م قوناغ‌ه‌شدا ره‌نگه به‌ئامرازیکی زانستی که به‌راورد بکا له‌نیوان یه‌که‌م خوله‌کی ده‌ستتیک له‌گه‌ل کۆتا خوله‌کی ده‌سپیک ئینجا شیوازی گهشه کردن روونبیته‌وه. یه‌که‌ی چوارهم بریتیه له شه‌وورۆژ که ره‌نگه روون بوونه‌وه‌ی گهشه‌کردن ئاسایی بیته‌وه بۆ هه‌ست پیکردنه سرووشتیه‌کانی مروّف ، به‌بی په‌نا بردن بۆ هۆکاری زانستی که ئه‌مه‌ش به‌گۆیره‌ی گه‌وره‌یی و بچوکی قه‌باره‌ی ته‌نه‌که جیایه.

له‌سهریکی تره‌وه دابه‌ش کردنی گهشه به‌سهر کات دا به‌م شیوه‌یه‌یه . چرکه بۆ گهشه‌ی گه‌ردیله‌خانه . خوله‌ک بۆ خانه . کاترمیر بۆ کۆمه‌لێک خانه‌(شانه) شه‌وورۆژ بۆ چرۆ ده‌کردن (بۆنموونه له‌رووه‌کدا) . هه‌فته بۆ قه‌د. مانگ بۆ گه‌لاو گۆل . وهرز بۆ به‌ره‌م . سال بۆ ته‌مه‌نی زه‌وی (نهو زه‌ویه‌ی که رووه‌که‌که‌ی لیوه به‌ر دی) . ملیاره‌ها سال بۆ گهشه‌کردنی زه‌وی . ئینجا یه‌که‌کانی تری کات بۆ گهشه‌کردنی گه‌ردوون و کۆمه‌له‌ی گه‌ردوون و چی و چی.

که‌واته : شته‌کان له نه‌بوونه‌وه ده‌چن بۆ بوون به‌هۆی گهشه‌کردنه‌وه به تئیه‌ربوون به‌نیو کات دا.

که‌واته ههرشتتیک که هه‌یه ، له نه‌بوونه‌وه گهشه‌ی کردوه بۆ نهو بوونه هه‌ست پیکراوه‌ی هه‌ستی پی ده‌که‌ین. 12

فۆبىيى (ھىچ)

كاتتىك دەللىن : خودا بنچىنەيە بۆ بوون و بوونىش لەھىچەوہ (نەبوون) ھوہ ھاتۆتە بوون، ترسىكى لەناخى ھەموومان دا راماندەچلەكىنى، ناخۆ چۆن دەبى خودا (ھىچ) بى. بەلام لە راستىدا (ھىچ) ئەو ژمارەيە نيە كە لە مېشكى ئىمەدا بى بەھايە . چونكە ئەو ھىچە گەردوونىش بنچىنەكەى خودايە. خودا ئەو بەھاوپىرۆزىيە كە لەنىو عەقىدەى ئىمەدا رەگى داکوتاوہو پى بەپى زياترى لەبارەوہ فىر دەبين و دەزانين. ئەو فىر بوون و زانستەيە كە دەبىتە بىروباوہر لەلامان.

بۆيە ھىچىش شتە . واتە بوونە . خوداش بنچىنەيە بۆ بوون. لە پىش ئەو ھىچەش بىكۆتايى ھەيە لە پىچەوانە بوونەوہدا

ھىچ تەنھا ناوہ راستى ھەردوو جىھانى بوونە بە ھەردوو ديوى دژە يەك .

(ھىچ) ھىچ ترسىكى ناوى، بەلكو ليكۆلئىنەوہو بەدواداچوونى دەوى بۆ فىر بوون و زانينى زياتر . ھەرفىر بوون و زانينىك، باوہرىكى تازەيە.

تازه بوونهوهی باوهر بوون بهخودا.

لهنیو ئاینهکاندا چهقبهستویی باوهر بوون بهخودا، بهنده بهو بهندو برگانهی که لهنیو دهقه ئاینیهکاندا دارپژراون .واته باوهرهینانه به دهق نهک خودا. کهواته ئهمه پپی ناگوتری خوداناسی بهلکو پپی دهگوتری دهقهپرستی.

کهواته باوهر بوون بهخودا ، نابی پشت بهدهق ببهستی

بهلکو دهبی پشت به فیربوون وزانین ببهستی.

با بزانی فیربوون و زانین چیه؟

فیربوون ، واته: ئهو زانیاریه کهلهکه بوو ودهسکهوت و بهدهست هاتوانهی دهربارهی خودا که تاکو ئیستا لهبهر دهستدان. وه زانینیش بریتیه لهو زانیاریانهی که له داهاتوودا دهربارهی خودابوون دهیزانین و فیری دهبین .

کهواته لهههردوو باردا باوهر بوون بهخوداپشت به زانست دهبهستی . زانستیش چوارچیوهیهکی دیاری کراو نیه له دوو توئی کتیبیکدا قوفل بدری و ناوی لی بنری کتیبی پیروزو پیروژ بکری . بهلکو زانست بهپپی کات و زانین بهرهو پیش دهچی.

کهواته باوهر بوون بهخودا ، بهردهوام له تازه بوونهوهدایه به پپی کات و زانین.

قانون یان شریعت؟

ئەو دەقە ئاینیانی ئەو دەستماندان یان پروتتر بلیم : لەبەر دەستی پیاوانی ئاینین ، هەر ئەم دەقانه ئەگەر لە رابردوودا بەشێوهی قانون و یاساو دوور لە ئاین کاریان لەسەر بکرا، ئیستا باویان ئەما بوو . ئیستا لێرەو تێدەگەین کە چەندە هەرشتیک بەرگی خۆی کرایە بەر (ئەگەر درۆیهکی راستەقینەش بێ) ئەوا کەس لاری نیە و کەس سەرپێچیکار ناییت و بەلگەشی ناوێت و بە پێچەوانەو، موخافیزکاریشی بۆ زۆر دەبێ . ئەمەو جگە لەوێ کە بەرگی پیروزی کراو تە بەرو دەکرێتە بەری.

هەر ئەم پیروزیە ، موخافیزکار بەر هەم دینیت و دەقەکە بەبێ دەسکاری وەک خۆی دێلێتەو بە دوگمایی و چەقبەستویی.

بەلام ئەوێ کە جێی داخە ئەم دەقە پیروزکراوانە ، هیچی لەخواوە نین و دراوئەتە پال خوا . کێشەکە لێرەدا لەوێ کە لە پەنا خوا ، شوین پێی خۆیان لەناو دڵ و دەروونی خەلکدا قایم کردو.

هەر هەمان دەقی پیروزکراو بەسەلماندن ، پیروزیەکە لێ بکەو و دووبارە بەشێوهیەکی مۆدێرن دایرێژەو بەبێ ناو هینانی خوا پێشکەشی کۆمەلگای بکەرەو . دەبینی هەر ئەو خەلکەیهی کە پێشتر بە پیروزی دەزانی ، ئیستا هیچ نرخ و بەهایەکی بۆ دانانی.

بۆیە کێشەکە لە دەقەکە نیە ، بەلکو لە وەرگرتن و وەرئەگرتنی دەقەکەیه لەلایەن خەلکەو . بۆیە خودا بەکارهینان بە شێوهیەکی ناتەندروست لەهەر بواری بابەتێکدا ، کارسات بۆ عەقڵی مرووف دروست دەکا . پێویستە عەقڵ نرخ و بەهای راستەقینەیی خۆی بۆ بگێردرێتەو . ئەگینا هەر لە خولانەو دا دەبێت بە دەوری بازنەیی بەتال دا .

بهریک کهوتنی سیفاتهکان.

ئاینهکان کۆمه‌ئیک سیفاتیان بهخودا بهخشیوه. خو ئه‌گهر خودا بریتی بی لهو سیفاتانه، ئه‌وا بهراستی شایسته‌ی ئه‌وه نیه که له‌ئێو بیروباوه‌ری خۆمان دا مه‌قامیکی بۆ دیاری بکه‌ین . بۆچی ؟

بۆ نمونه ئاین ده‌لی خودا خالیقه (دروستکاره) ئهم سیفته ههم له‌گه‌ڵ بیروباوه‌رو ههم له‌گه‌ڵ ئاین ، به‌ریکه‌وتنی هه‌یه ،چۆن ؟

سه‌بارت به بیروباوه‌ر. ئیمه ده‌لین : خودا پاک و بی‌گه‌ردهو ته‌واوه . کهواته ئه‌گهر به‌پیی ئاینه‌کان (که ده‌لین : خودا خالیقه) ، ئه‌وا ده‌بی هه‌یج کهم کوریه‌ک له‌و دروستکاراوه نه‌بی ، واته نابیی هه‌یج دروستکاراوێک ، هه‌یج کهم وکوریه‌کی جه‌سته‌یی هه‌بی . به‌لام ئیمه کهم وکوری له هه‌موو شته‌کان دا ده‌بینین له ته‌ندروست و ناتهن‌دروست.

سه‌بارت به ئاین . کهوا بی‌جگه لهو سیفته، چه‌نده‌ها سیفته‌ی تری داوه‌ته پال خودا . بۆ نمونه سیفته‌ی دادگه‌ری (عدل) کهواته ده‌بی خودا دادگه‌ر بی له‌ئێوان دروستکاراوه‌کانیدا . واته نابیی یه‌ک بچووک بی‌ت و یه‌ک گه‌وره . نابیی یه‌ک نیچیر بی‌ت و یه‌ک درنده . نابیی یه‌ک زیره‌ک بی‌ت و یه‌ک گه‌مزه . نابیی یه‌ک ته‌ندروست بی‌ت و یه‌ک ناتهن‌دروست ، نابیی یه‌ک ته‌واوو کمال بی‌ت و یه‌ک ناکامل. ده‌بی هه‌موویان وه‌کو یه‌ک بن ، ئه‌وه‌یه نیشانه‌ی دادگه‌ری . به‌لام له واقیعدا وا نابینین. کهواته لێرده‌ا ئاین به‌تال ده‌بیته‌وه به به‌ریکه‌وتنی سیفته‌ی خالیق له‌گه‌ڵ سیفته‌ی عدل .

له راستیدا ئه‌وه دروستکاراوه‌کانن که پێویستیان به‌و سیفاتانه هه‌یه . خودا بی نیازه لهو سیفاتانه‌و پێویستی به‌هه‌یج سیفته‌تیک نیه، به‌لکو دروستکاراوه‌کان پێویستیان به‌و سیفاتانه هه‌یه. بۆ هه‌لسوراندنی کاروباره‌کانی رۆژانه.

توانایی (القدیر)

باسی سیفهنیکی تر دهکهن که دراوته پآل خوا. با بزاین که چهنده حهقیهنی ههیه.

خودا ئهو تیروانین و تیگهیشتنه نیه که جار ان باوهردار بیری لی کردوتهوه. باوهردار پیی وا بووه که خودا توانایهکی بی سنوورو لهراده بهدهری ههیه بو ئهنجامدانی کارهکان. ئهمه چونکه خوی له ژیانی رۆژانهیدا. ئهنجامدانی کارهکانی، به تواناکانی خوی تاقیکردوتهوه. بهلام خودی توانایی، ههنگری بابهنیکه که خوی له پیویستیدا دهبینیتتهوه. چون؟

من پیویستیم به توانایه بو ئهنجامدانی کارهکانم. ئهگهر ئهو توانایهم نهبی، ناتوانم ئهنجامی بدهم. بهلام ئایا خودا پیویستی به توانا ههیه؟؟؟

توانایی دواي ئهزموون دیت. واته: من سهرهتا کارهکهم تاقیکردوتهوه تاکو بزانه ئایا دهوانم ئهنجامی بدهم یان نا.

کهواته لیرووه دهگهینه ئهو راستیهی کهوا مروّف ئهزموونی ژیانی خویهنی و داویهنیه پآل خودا. چونکه له راستیدا بابهنیکی وهک توانایی، تنها خودی مروّفه ئهزموونی کردوهو دهیداته پآل خوا.

بابین ئهو توانایه رههایه که مروّف داویهنیه پآل خوا ههلیسهنگینین بزاین ناخو چهنده حهقیقی و واقعیه. خودا تواناداره به رههایی. تواناش دهبی پیش ومخته تاقی کرابیتتهوه وئهنجام درابی. واته: بهو پییه دهبی خودا لهو توانا رههاییدا بتوانی خودایهکی تر دروست بکا. وهئویش بهپی ئهوهی که دهبی ههنگری سیفهنی تواناداری بی، واته: ئهویش دهبی بتوانی خودایهکی تر دروست بکا به ههمان ههنگری خهسلهنی تواناداری، جا به هوی مافی رهها بهخشین به سیفهنی توانایی بو خودا، ئهوا دهبی بوون و وجود پر بی له خودا بهبی کوتایی. ئهمهش قهبوول کردنی مهحالهو دهرهجامهکهشی ههر مهحاله.

کهواته: سیفهنی تواناداری، تنها زادهی بیرکردنهوهی خومانه که بهخشیومانه به خودا. ئهم بیروباوهره ئهگهر بو سهردهمانیک مایهی هیزی باوهر بوو، له ئیستادا ئهو رۆلهی نیه و تیگهیشتنی ئیمه دهربارهی خودا، ئهو قوناغهی تیپهراندوه. چونکه خودا کار ناکا تا پیویستی به توانا ههبی وه بوون پهیهوست نیه به تواناوه بو هاتنه بوون.

شاهی شاهان (مالك، مالك الملك، مليك)

ئەرى راستە خودا پادشاھە؟

بازانين دەسلەتەكانى پادشا چۆنە و پادشاھەتى چيە.

پادشا كەسايەتتەكە بەبى گەرانەوہ بۆ ھېچ سەرچاوەيەك خۆى بېرىار دەدات. بەلام ئايا خودا بېرىار دەدات تاكو پادشا بى؟ يان ئەو بېرىارانەى كە بەناوى ئەوہوہ دراون، دەبىتتە بېرىارى ئەو؟

بازانين خودا ئەگەر پادشاھە، چۆن دەسلەت بە دەست دىنى.

يەكەم / پادشا دەسلەت لە باوكيەوہ وەردەگرى . كەواتە ئەگەر خودا سيفەتى پادشاھەتى ھەبى ، ئەوا دەبى باوكى ھەبى تاكو دەسلەتتى پادشاھەتى لىي وەرگرتبى.

دووم / ئەگەر خودا پادشاھەتى لە باوكەوہ وەرگرتبى ، خۆى باوكى ھەبىت و بەو شىوہ سرووشتتە ھاتبىتتە بوون . ئەوا سرووشتتە كە خۆشى دەبى كورى بىي .

سېيەم / ئەگەر خودا پادشاھەتى لە باوكيەوہ وەرگرتبى ، ئەوا ھەتمەن كورەكەيشى داواى ئەو دەسلەتەى لى دەكا، لەو ھالەتەدا كەواتە پادشاھەتتى خودا كاتتە و دەبى پادشاھەتى بداتە دەست كورەكەى.

چوارەم / پادشا لە چ كاتتەدا دەسلەت دەداتە دەست كورەكەى؟ لەو كاتەى كە خۆى لەسەرە مەرگ دا بى. كەواتە خوداش وەك ئىمە دەژىت و دەمرىت.

ئەم خالانەو چەندىن خالى تىرىش دەيسەلمىنى كە خودا و سيفەتى پادشاھەتى ، دوو سيفەتى زور لىك دوورن.

پەنگە بېرسن و بلين: تۆ خەرىكى خودا لە ھەموو سيفەتەكان دادەمالىت و لە كۆتايىدا خودا دەخەتتە مەقامى ھېچەوہ. نەخىر تەنھا بابەتەكە بەم شىوہىە نىيە . خودا سيفەتى ھەيە بەلام ئەو سيفەتەنە نا كە دروستكراوہكان ھەيانە. بەلكو ئەو سيفەتەنەى ھەيە كە بوون لەسەرى وەستاوہ وەك (ياسا بەھەموو جۆرەكانىھو چ كەردوونى و چ سرووشتى. زانست بەھەموو لق و پۆپەكانىھو

ئەویش سيفهتتیکه له سيفهتهکانی خودا . کات ئەویش سيفهتتیکي تره ،وه چهندهها سيفهتی تر که له زنجیره ی بابهتهکانم دا پروونیان دهکهمهوه .
بهلام جاری دهبی خودا له سيفهته مرۆییهکان دابالم ، ئینجا سيفهته
حەقیقیهکانی باس بکههه .

18

شیوهو سيفهتی خودا .

مرۆف له شیوهو سيفهت بهخشین بهخودا، بیری بهلای ئەو شیوهو سيفاتانهدا چوه که ههستی پێ کردون وپێ زانیون . بو نمونه له شیوهدا (دهست و قاچ و چاوو گوێ و دهم و لووت و نهفس و چی وچی) بهو وینایه بو خودا دایتاشیون که ههستی پیکردوه له ژيانی روژانهدا .

وه بو سيفهتهکانیش به ههمان شیوه ،وهک (توورهی ، میهرهانی ، توله ، بهیزی ، دروستکهری ، شکومهندی ، زالیتی ،دهسهلات)

مرۆف تنها ئەو وینیهی که له مێشکی دایه ،تیکهلی کردوه لهگهڵ ئەو بیروباهری که ههیهتی بو خوداو وینهکهی و ویناکهی پێ گهوره کردوه و فراوان کردوه .

ئهگینا کاتی ئەووینایه شروقه دهکهیت وههلی دهسنگینیت ، بوته دهردهکهوی ئههه تنها خهیا له نهک خوا .

چونکه خودا به مهفهومی خوايهتی له دهرهوهی سنووری خهیا له دایه نهک خهیا له .

بهلام نایا دهکری خوا شیوهو سيفهتی نهبی؟

خودا شیوهو سيفهتی ههیه . بهلام نهک شیوهو سيفهتی دروستکراوهکان . چونکه شیوهو سيفهته دروستکراوهکان بو خودا، خوا دهکاته دروستکراو .

واته کاتیک دهلین : خودا، بوونه . ههلهکه لهویوه دهست پێ دهکا که بیروباهری خومان بهستوتهوه بهو دهقهوه . بهلام کاتیک دهستهواژهکه دهگۆرین و دهلین : خودا بنچینهی بوونه . ئەو کاته دهزانین که ههچ شتیک بی ئەو بنچینهیه نابیت . واته بیروباهریکی شیاوومان دهبیت و جیهانبینی خوداناسیمان روشتنتر دهکاته .

لهو ههمو قهلهقی وگریی دهروونیه ئیمانیه ئاینیانه رزگارمان دهبیت که کهلهکه بووی چهندهها هزار سالهیه . له باوهری راستهقینهوه بووه به کلتوری باوهر .

بویه پێویسته بو ئەوهی باوهرکهههمان بکهوینتهوه سهه راسته شهقامی خوی ، دهبی بهو وینایه دا بچینهوه که له مێشکماندایه بو شیوهو سيفهتی خودا .

میزاجی خودا

سهرت سور دهمینئی له باس و خواسی ئاینهکان دهر باره ی سهودا و مامهله کردنی خودا له گهله مرؤف به تایبهتی.

ئاین پئی وایه ئه گهر مرؤف گوناھی کرد ، خودا لئی تووره دهبی . ئه گهر نوژی کرد ، خوا لئی رازی دهبی . یان پئی وایه خودا به ئاره زووی خوی خهلهک رینمووی دهکات ، یان گومرایان دهکات . ئاین پئی وایه خودا به ئاره زووی خوی هه ندیک دهوله مند دهکات و هه ندیکیش هه ژار . ئاین پئی وایه خودا به میزاجی خوی ، هه ندیک ته ندروست دهکات و هه ندیکیش ناتهنروست . ئاین پئی وایه خودا کاره ساتت به سه ر دینی ، یان خیر دینیتته ریگهت . ئاین پئی وایه خودا بریارده ری کاروره فتاره کانمانه به ناوی قهزاوقه دهر .

خولاصه ی که لام ، ئاین پئی وایه که هه موو جولیه کی مرؤف بهنده به میزاجی خودا وه . به لام له راستیدا ئه وه ی که ئه گهر که میک عه قلی هه بی ، ده زانی خودا بهو شیوه یه مامه له ناکات . ئیمه ده بی بو بابه تی خوداناسی ، سهیری سرووشتی مرؤف و بیروباوه ری مرؤف بکهین له به رامبه ر خوداناسی . سرووشت و بیروباوه ر ته رجومه بکهینه سه ر تایبه تمه ندیتی خودا و کوالیتی خودابوون . تاکو حه قیقیه تی خوایه تیمان بو دهر که وئ . بهو پئی به بومان دهر ده که وئ که خودا هه موو شته کان له خو ده گری ، به لام مامه له سهودا سه ری ناکا له گهله هیه شتی کدا . وه خودا نابی په رچه کرداری (ردفعل) واته : من کاره که ئه نجام بدهم و ئه ویش په رچه کردار بی بو کاره کهم . ئه مه خوداییکه له وه هم و خه یال دروست کرا و نه ک خودای راسته قینه .

ناسین و باوهر

ناسین و باوهر ، دووبنه‌مای په‌یوه‌ندین له‌نیوان مروّف و خودا . ناسین بوّ خودی خودا و باوهریش بوّ سیفته‌ته‌کانی خودا . به‌لام کاتیک ده‌لّین باوهر به سیفته‌ته‌کانی خودا ، ده‌بی بزاین باوهر چیهو له چ حاله‌تیکدایه ، وه ده‌بی بزاین سیفته‌ته‌کانی خودا کامانهن .

سه‌ره‌تا باوهر بوّ حاله‌تیکه که راستیه‌ک ده‌سه‌لمیئرئ و دتبیته جیگای باوهر پیکردن ، سه‌لماندنی هر راستیه‌کیش له ریگهی ئهو پاشخانه مه‌عریفی وئزموون و ئهو کهرسته‌ویپوه‌ره زانستیانه‌ی که له‌بهر ده‌ست دان . به‌سیفته‌تی ئه‌وه‌ی که خودی خودا ناکه‌ویته نیو ئهو چوارچیوه‌یه‌وه ، بوّیه ئهو حاله‌ته بوّ ناسینه نه‌ک بوّ باوهر . واته : خودا بوّ ناسینه نه‌ک باوهر . چونکه کاتیک ده‌لّین باوهر به خودا . ئایا چوّن ؟ ئایا خودا ده‌که‌ویته نیو چوارچیوه‌ی هه‌سته‌کان و لیکدانه‌وه‌کان؟ بیگومان نه‌خیر . که‌واته خودا بوّ باوهر ناشئ . ئهی چی شتیکی خودا بوّ باوهر ده‌شی ؟ بیگومان ئهو بابه‌تانه‌ی که ده‌که‌ونه چوارچیوه‌ی هه‌سته‌کانمان و لیکدانه‌وه هزری و مه‌عریفیه‌کانمان و بنچینه‌ن بوّ بوون ، ئه‌وه‌ش کوّمه‌لیک سیفته‌ن که ئاینه‌کان به‌شیوه‌یه‌کی ترو بوّ ماوه‌یی گوزارشتیان لیکردوه‌و سیفته‌ته مروّیبه‌کانیان کردوه به‌سیفته‌تی خودا .

بوّیه لیره‌دا دوو ئهرکم ده‌که‌ویته سه‌رشان .

یه‌که‌م / راست کردنه‌وه‌ی چه‌مکی باوهر که ناشئ بوّ خودی خودا ، به‌لکو ده‌شی بوّ سیفته‌ته‌کانی خودا .

دووه‌م / راست کردنه‌وه‌ی چه‌مکی سیفته . واته: باوهر بوون به سیفته‌ته‌کانی خودا ، به‌لام نه‌ک ئهو سیفته‌تانه‌ی که ئاینه‌کان داویانه‌ه پال خودا ، که سیفته‌ته مروّیبه‌کانن . به‌لکو ئهو سیفته‌تانه‌ی که بنچینه‌ی بوونن و هر هه‌بوون و هر هه‌ن و هر ده‌بن و گورانکاریان به‌سه‌ردا نایه ، وه‌ک (یاسا گهر دوونیه‌کان و زانست و کات و ژماره‌وماتاتیک و کوّمه‌لیک بابه‌تی تر ، که به‌راستی ئه‌مانه سیفته‌تی خودان نه‌ک سیفته‌ته مروّیبه‌کان .

واته: ده‌بی چه‌مکی باوهر به‌سیفته‌ته‌کانی خوداوه گریّ بده‌ین له ریگهی سه‌لماندنه‌وه . ئهو ده‌بینه باوهر دار ، ئه‌گینا باوهر داری به‌و شیوه‌یه‌ی ئییتا ، هیچ په‌یوه‌ندیه‌کی به باوهره‌وه نیهو بییاوه‌ریه .

خودی خودا بۆ ناسینه ،سیفته‌کانی بۆ باوهره .

له‌بهرچی خودی خودا بۆ باوهر ناشی؟ چونکه خودا ،بوون نیه ، تاكو بۆ باوهر
بشی ، به‌لكو بنچینهی بوونه .

بوون بۆ باوهره . واته باوهر دواى ناسین دئ به پلهی دوو .

به‌لام ئیمه ئهو بوونه دابهش ده‌کهین به‌سه‌ر سیفته‌هکان و باوهر له‌سه‌ر ئهو
بنه‌مایه دادمه‌زرینین .

سیفته‌هکانیش وهک

(بوون و نه‌بوون) سیفته‌تیکه له سیفته‌هه‌ره بنچینه‌یه‌کانی خودا که ده‌بی
باوهری پی بکهین . به‌ههرچی هه‌یه و ههرچی نیه .

(یاسا گهر دوو نیه‌کان (یاسا فیزیاییه‌کان)) و باوهری خۆمانی پی ده‌به‌ستینه‌وه که
ده‌بی ملکه‌چی یاساکان بین چ له گهر دوون ، چ له سرووشت . زۆر به قوولی
ناچمه ناو سیفته‌ه‌کانه‌وه له بابته‌تیکى تر دا زیاتر وردی ده‌که‌مه‌وه .

(زانست) سیفته‌تیکى تره که له رییه‌وه ئاگایی و مه‌عریفه‌و تیگه‌یشتنمان به‌ره‌وه
ئاستیکى تر ده‌چی له گه‌یشتن به‌حقیقه‌ت و حقیقه‌تی بالاو حقیقه‌تی ره‌ها .
له ریی زانسته‌وه ههر راستیه‌ک سه‌لمینرا ، پیویسته بیکه‌ینه جیگه‌ی باوهرمان
و باوهری ته‌واوی پی بینین .

(کات) هه‌موو شتیک له کاته‌وه ده‌ست پیده‌کات و به‌ناوکات دا تیده‌په‌ری به
گه‌شه‌کردنیدا . ئه‌مه‌ش پایه‌یه‌کی تری باوهره‌وه سیفته‌تیکه له سیفته‌ه‌کانی خودا
که ده‌بی باوهری پی بینین .

(ماتماتیک و ژماره‌و کیشانه‌وه پیاوانه) سیفته‌تیکى تری بنچینه‌یین له سفته‌ه‌کانی
خودا که هه‌چ شتیک لێ به‌ده‌ر نیه‌وه هه‌موو شتیک ده‌گریته‌وه . ده‌بی باوهری
ته‌واومان به‌وه سیفته‌ه‌ خوداییه بنچینه‌یه هه‌بی .

(بۆشایی گهر دوون) ئەو مەودایە لەنیوان من و تۆدایە یان ئەو مەودایە لەنیوان تەنەکانی ئاسمان دا ، بە بۆشایی پر کر او تەو. ئەگەر ئەو بۆشاییە

22

نەبی ، تەنەکان بوونیان نابی ، ئەگەر بوونیشیان هەبی ، جوولەیان نابی ، ئەگەر جوولەشیان هەبی ، هەستەکانیان نابی (بۆ نموونە هەستی بینین بەهۆی ئەو بۆشاییەوێهە که ئێمە دەتوانین تەنەکانی پێ ببینین. یان بەهۆی ئەو بۆشاییەوێهە دەنگ لە تەنیکەو دەگوێزرێتەو بۆ حەنیکە تر)

(رەنگ و شیوەو قەبارە و بارستایی) ئەمە سیفەتیکە لە سیفەتەکانی خودا که دەبی باوەرمان پێی هەبی . بۆ هەر تەنیک ، رەنگیک و شیوەیەک و قەبارەیک و بارستاییەکی تایبەتی هەیه که گوزارشت لە خۆیەتی خودا دەکات.

(ئاگایی ، زیرەکی ، هۆشمەندی ، عەقڵ) که لەهەموو شتیکدا هەیهو دەبی باوەری تەواومان بەو سیفەتە خۆداییە هەبی و هەر تەنیک لە تەنەکان خودا بەشیک لەو سیفەتەو پێ بەخشیو.

(رۆح ، گیان ، مردن ، ژیان) ئەمەش سیفەتیکە لە سیفەتەکانی خودا که خستووێهەتی هەر تەنیکەو دەبی باوەری تەواومان پێی هەبی.

ئەمانە سیفەتە بنچینەییەکانن هەر وەک گوتمان خودا بنچینەیی بوونە . بەهەمان شیوە، ئەو سیفەتە بنچینەییانە

بنچینەیی باوەرمان. بەلام ئەو سیفەتەو که دەسکەوت و بە دەست هاتوون و لەو سیفەتە بنچینەییانەو دەستمان دەکەوێ ، ئەوا پێیان دەگوترێ سیفەتە بە دەست هاتووەکان . بۆ نموونە من بەهۆی ژیریەو (که سیفەتیکە بنچینەییە) تواناکانی خۆم بەرز دەکەمەو . ئەو توانایە (که ئاینەکان کردووێانە بە سیفەتی خودا، ئەمە سیفەتی منە نەک خودا)

گهر اندنهوهی مافی خودایهتی بۆ خودا.

کاتی دهلین (خودا) واته گهر اندنهوهی ماف بهحقیقت ، واته شهر عیبت دان به حق . ئەگینا ئەو خودایهی که له سرووشتی مرؤفا وینهی نهقش بووه ، جیايه لهو خودایهی که تهرجومه کراوته سهر بیروباوهر ، که دهلیم: بیروباوهر ، مههستم ئاینه .

ئاینهکان له بنههتدا بۆ ئەو مههسته له دایک بوون ، که شهر عیبت بۆ خودا بگهر نهوه . بهلام جووری بهرژه وهندیهکان بابهتهکیان بهلاریدا بردوه . وه ئاین له ئامرازیکی چاکهوه کراوته ئامرازیکی خراپ . بۆ دهسکهوته دونیاییهکان . واته : بهکارهینانی خوا بۆ دهسکهوته دونیاییهکان.

ههلبهته منیش نامهوی بهشوین پینی ئەواندا بچمهوه . بهلام دهبی له ئاست ئەو چاکسازیهدابم ((گهر اندنهوه ماف بۆ حقیقت و شهر عیبت دان به حقیقت))

چونکه تهنه لهو ریگهیهوه راستیهکان به جوانی و بهتهواوی و بهرههایی دهردهکهون . ئەم ریگهیهش تهنه به زانست روشن دهبی . وه به ئەزموون و لیکۆلینهوه ، نهینیهکانی ئاشکرا دهبیته و ههنگاوی دواتر ، بابهتی نویتر دهورزیتهوه .

نهک وهک ئاینهکان که چهقهستوویی لهو بوارهدا تهقدیس و پیروز دهکن .

واته : بوونی خودا ماهیهتهکهیهتی نهک مادهیهک (جهستهیهکی نهخشینراو له میشک بهپینی تیگهیشتنی مرؤف له ئەزموون کردنی خودا به دیویکی ماددیانه) وه کاتیک دهلین : بوونی خودا خو دهبی له بهرامبهریشدا نهبوونیک ههبی بۆ له خو گرتنی ئەو بوونه . چونکه ههموو بوونهکان بههوی نهبوونهوه بوونیان ئیسپات دهبی . بۆیه ئەگهر خودا، بوونیکی ماددی بی ، کهواته نهبوون ئەو بوونهی دروست کردوه . ئەو کاته بهو پیومه ، خودا دهبیته مهخلوق و نهبوون دهبیته خالیق . ئەمەش لهگهڵ حقیقهتی بیروباوهر یهکناگریتهوه . بۆیه سهر لهبهری ئەو جوهره بیرو باوهره دهبیته ههلهو پیویسته مافی خودابوون بگهرینهوه بۆ خودایهتی خودا . ئەو کاته حقیقت وهک خوێ دهردهکهوی .

بیروباوهر بنچینهی عهقله.

بوئوهی ههر له سههتاوه به شیوهیهکی راست و دروست و تهندروست بیر بکهینهوه ، پیویسته بنچینهی بیرکردنهومان شهمن وکوه بکهین و بهراوردی بکهین لهگهل راستیه بنههتهیهکانی ژیان و بزانیین له کوی کوشهنیگای شتهکانهوه له ماناکانی ژیان دهروانی.

ئیمه چونکه بابتهکهمان (چهمی خودابوون)ه بویه ههلسهنگاندنی ئهوه بابتهش ههر بهو پیوهه لیکدههینهوه . بیینه پیش چاوی خوت ، ئاینیک بنهمای بیروباوهرهکی بهو شیوهیه دارشتبی که خودا دهست و قاچ و چاوو گوچکهو سهرو دهم و زمان و چی و چی ههیه . ئینجا وا وینای بکا که ئهوه خودایه بهو کارهتووره دهبیت و بهم کاره دلخوشدهبیت.

لهو حالتهدا عهقل بهو بیروباوهره فیلی لی دهکریت و دهخهلهتیت و له ژیر کاریگهری ئهوه بیروباوهره دا بریار دهدا . بویه کهواته دهبی سهههتا بیروباوهر به راستیه بنههتهیهکانی ژیان فورمات بکهینهوه وینای حهقیقهتی خود بکهین وهک خوی . ئهوه کاته عهقل ههموو نهینهکان دهدوزیتهوه . بهلام نهگهر له لایهن بیروباوهریکهوه بهلاریدا برابی ، ئهوا نهک ههر نهینهکان نادوزیتهوه بهلکو نهینهکانی لی دهبیته تهلیسم و مهتهلی ئالوزو بوی ههلهنایه.

بیروباوهری راست و دروست و تهندروست ، ریگا بو عهقل روشن دهکاتهوه تاکو بهههمی ههبی ، ئهوه بهههمش دهه هاویشتهی بیرکردنهوهیه که بههوی عهقلهوه بهدهست هاتوون.

کهسی وا ههیه پرؤفیسورهو کهچی بیروباوهری ها لای مانگا پهستی و خو چهماندنهوه بوی . مههستم تهنها ئاینی هیندوسی نییه بهلکو ئهوه بهزمه لهنیو ههموو ئاینهکاندا ههیه. بویه لهکوتاییدا دهلیم : بیروباوهری راست و عهقلی تهندروست و بهههمی چاک ، کاری مرؤقه تیگهیشتهوهکانه

بهختهوهری له ناخدایه نهک له ئاسمان.

مروقی باوهرداری ئایندار ، بهختهوهری خوئی بهستوتهوه بهو وههمهی که ناوی لی ناوه خوا (پیی وایه که خواکهی له ئاسمانهو شوینیکی دیاریکراوی ههیه) له کاتیکدا هیچ شتیک نیه به بوون و نهبوون که ئهو بهشه خواییهی تیدا نهبی . واته :ئهگهر بهختهوهری بریتی بی به وابهسته بوون بهخوا، ئهوا خودا له ناخی خۆت دایهو ئهو بهشه خواییه وهک ههر شتیک تر له توش دا ههیه. خوئی ههر بهبی ئهو بهشه خواییه هیچ شتیک نابی. کهواته ئهگهر به دواي بهختهوهری دا دهگهریی ، ئهوا له ناخی خۆت دایه نهک له دهرهوهی خۆت و له ئاسمان . بهلام ئهوه گرنگه تا کوودی ئهو بهختهوهریهت دهست دهکهوی . زوربهی زوری ئهوانهی له خودی خویان ههلهگهرینهوه روو لهو وههمه دهکن (که پیی دهلین ئاین و دژی ههموو سرووشت و بنهمایهکی ئهو ناخهیهی خۆته و ناویان لی ناوه گهرانهوه تهوبه، له راستیدا ئهمه گهرانهوه نیه ، بهلکو ههلهگهرانهوهیه له سرووشتی خۆت)

بویه ئهو بهختهوهریهی که ئاینهکان وینهیان کیشاوه له میشکی باوهرداری ئایندار، بیهوشکردنی عهقله به وههم نهک بهختهوهری .

له راستید مروق ههتا بهتهواوی خوئی نه دوزینهوه، ناتوانی بهختهوهر بی . ئهوانهی ناآرامن ، ناآرامیهکهیان نیشانهو بهلگهیه که خویان ون کردوه .

خو دوزینهوه ، خوادوزینهوهیه ،خودوزینهوه، بهختهوهریه.

بنه‌مای نه‌گۆر له سرووشتی مروّفا.

هه‌ر بابه‌تیک بووبینه به‌شیک له سرووشتی مروّف و بوونی مروّف ، بیگومان ده‌بی به هه‌ند وهر بگیری و هه‌لوه‌سته‌ی له‌سه‌ر بکری.

یه‌کیک له‌و بابه‌تانه‌ش (بنه‌مای نه‌گۆر)ه له ناخی مروّف دا. مروّف پپی وایه که هه‌ندی شت چونه هه‌روا ده‌بیته و هه‌روا ده‌مینیته‌وه. که ئه‌مه‌ش یه‌کیکه له‌و خالانه‌ی که ده‌یسه‌لمینی هیزیک هه‌یه که هه‌روه‌ک خۆیه‌تی و هه‌چ گۆرانکاری به‌سه‌ردا نایه. بۆیه ته‌نها خوا شایانی ئه‌و بنه‌ما نه‌گۆر هیه که له سرووشتی مروّفا بوونی هه‌یه.

خودا له‌رپی ئه‌و بوون و نه‌بوونانه‌ی که رۆژانه هه‌ستی پی ده‌که‌ین و مامه‌له‌ی له‌گه‌ل دا ده‌که‌ین ، ده‌بیته ئه‌زمونییک و ده‌چینه دیوی نه‌ستی (اللاشعوور)ی ئیسه‌وه. مروّف له‌رپی ئه‌و مامه‌له‌یه‌ی که له‌گه‌ل شته‌کان دا ده‌یکات ، هه‌ست به‌ بنه‌مایه‌کی نه‌گۆر ده‌کات له‌م بوونه‌دا. بۆیه ئه‌و هیزه (بنه‌مای نه‌گۆر) ده‌داته پال شته باوو سه‌پینراوو ئالوده بووی کۆمه‌لگا پیوه‌ی ، بۆ نمونه (ئاین)

مروّف ئه‌و هیزه‌ی داوته پال ئاین و پیروزیه‌کانی ئاین ، به‌لام له‌ راستیدا ئه‌وه ته‌نها راستیه (حه‌قیقه‌ت) که بنه‌مایه‌کی نه‌گۆر هه‌و ناگۆری. ئه‌گینا هه‌موو شتیک ده‌گۆریته و نه‌گۆره‌کان (ئه‌و شتانه‌ی که مروّف به‌ نه‌گۆراوی له‌ میشکی خۆیدا هه‌شتوو یه‌تیوه) تیده‌په‌رینیت و جیی دیلی.

بۆیه هه‌موو نه‌گۆری له‌ ده‌روه‌ی (نه‌گۆری راستی) تووشی چه‌قه‌به‌ستوو یی دیت و خاوه‌نه‌که‌شی ده‌بیته مروّقیکی میشک قوفل دراو.

ئه‌و راستیه‌ش که به‌ نه‌گۆری له‌ سرووشتی ئیسه‌ چاپ بووه، خودایه.

ئىمه له كويوه هاتوين و بو كوي دهچين؟؟

ئىمه له هيچوه هاتوين و دهگهريينهوه بو جيهانه راستهقينهكهى خويمان كه (هيچ)ه . بهلام نهك ئهو هيچهى كه كردومانته نامرازى پووجگهرايى .

نا.. هيچ واته نهبوونى كات و شوين و جولّه و هيزو ئاراسته و همموو ئهو چهمكنهى كه بناغهى بوونى لهسهر دامهزراوه. له نيوان ههردوو هيچدا مهودايهك ههيه بو همموو شتهكان. همموو شتهكان ،مانان بو ههردوو هيچكه (هيچى ئهزلهى و هيچى ئهبهدى) .

بهلام له نيو همموو ئهو شتانهدا كه مانان بو هيچ ، تهنه مرؤفه ههست بهو مانايانه دهكات و ليكيان دهكات و كويمان دهكاتوهو كهلهكهيان دهكات و تيكههلكيشيان دهكات و ماناي تازهى لى ههلههينجى. رهنگه جگه له مرؤف، بوونههرانى ترى زيرهكتر يان وهك مرؤ ههين . بهلام ئىمه كارمان بهسهر ئهوانهوه نيه و تهنه فوكسى خويمان دهخهينه سهر مرؤف و بهوه جيا دهكرتتهوه له همموو شتهكان و پيم وايه ههر ئهوه وهزيفهى راستهقينهى مرؤف بى.

ئهگه ئهمه وهزيفهى راستهقينهى مرؤف بى ، كهواته دهبى مرؤف به رههايى نازاد بى له ئهزموون كردنى شتهكان بو دوزينهوهى ماناي تازه بو ژيان .

مرؤف نهخشهيهكى بچووكراوهى بوونه و دهبى به شوين سوننهتى ئهو بوونهدا بچى . كاتيك شتهكان له هيچوه (نهبوون) دينه (بوون) ، مرؤفيش بههمان شيوه له هيچوه شت دينيته بوون ، بو نمونه : له رابردودا موبایل نهبوو . كهچى مرؤف هينايه بوون. له رپى ئهو ئاميرهوه چهندين ماناي تازه بو ژيان ، له داىك بوون . ههروهها بو نامرازهكانى تریش به هممان شيوه.

زانست ،خهیاآ دهکاته راستهقینه. بهآام ناین دهیکاته وههم
بنچینهی راستی ،خهیاآه.. بهآام بهکام نامراز دهتوانی ئهو خهیاآه بکهیته
راستهقینه؟

بهآی تاکه نامرازی گورینی خهیاآ بو راستهقینه، زانسته.

مروآ له ریگهی زانستهوه دهتوانی ههموو خهیاآهکان بگوری بو راستهقینه.
تهمهنی دریژی بی کوتابیت دهوی؟؟ له ریگهی زانستهوه مروآیهتی دهکاته
ئهو ئاستهی که بتوانی له ری زانستهوه تهمهن دریژ بکاتهوه، هسرچهندیک
مهبهستی بی ، بههشتت دهوی ؟ مروآ دهتوانی له ری زانستهوه ئهو خهیاآه
بکاته راستهقینه ، دهتوانی نهک هسر ئهو سهرزمینه، بهآکو هسارهکانی
تریش ئاوهدان بکاتهوهو بیکاته بههشت .

زانست تاکه نامرازی بهدیھینانی خهونهکانی مروآه . بویه هیچ مهآآ نیه
ئهو هی که بهخهیاآی مروآ دادی دهبیته واقع ، بهآام به دست گرتن بهو
نامرازهوه (زانست) نهک به دست گرتن به ناینهوه . چونکه ناین ئهو خهیاآهت
لی دهکاته وههم و لیتی دوور دهخاتهوه له کاتیکدا زانست ئاشنات دهکات پی.

ئەگەر خودا ھەموو شتتیک بئی ، کەواتە چۆن مامەلە لەگەڵ خودا بکەین لە ھەموو شتەکان؟؟؟

ئیمە پروونمان کردۆتەوہ کہ دەبئی خودا ھەموو شتتیک بئی بە بوون و نەبوونەوہ، چونکہ ئەگەر خودا بریتی بئی تەنھا لە بوون ، ئەوا نەبوون بەر لە بوونیش ھەر ھەبووہ .کەواتە نەبوون لە پیش خوداوە ھەبووہ . بەلام بۆ ئەوہی ئەو بیروباوەرہ بەرنامەرئیز کراوہ سرووشتیہ خوابیہی کہ ھەمانہ،تەریب بئی لەگەڵ خوایەتی خوا ، ئەوا پئویستە ھیچ شاشی و کەلین و بۆشاییہک لەو خوداناسیہ پەیدا نەبئی . راستە ململانئییہکی توند لەنیوان بیروکردنەوہ عەقیدەدا ھەبە لە بارەوی خواوہ . عەقیدە بەو سیفەتەییہی کہ چوارچێوہیہک بۆ خوا دەکیشی و بیروکردنەوہش ئازادانہ بیر لە خوا دەکاتەوہ . بەلام خوداناسی لەگەڵ ئاستی بالابوونی تیگەیشتن لە خوا، ئەویش گەشەدەکات و لە کۆتاییدا (ھەرچەندە بئی کۆتاییہو کۆتایی نایە) مروّف یەکسان دەکاتەوہ بە خودا.

بۆیہ مامەلەیی ئیمە لەگەڵ شتەکان دەبئی لە ئاستی شتەکان دا بئیت و بە گوێرہی سرووشتی شتەکان بئیت . بۆ نمونہ : (بەردیک، بەشیکہ لە خوا) بەلام ئەمە مانای ئەوہ نیہ کہ نەویرین دەست لە بەردەکہ بەدین و بە دەستنوێژوہ دەستی بۆ بەرین . تاکە خوایەک کہ پیروژ بئی لە لای تو ، بریتیہ لەو خوایہی لە تۆدایہ . واتە بۆتو ،تەنھا ئەو بەشە خوابیہ پیروژہ کہ لەتۆدایہ . پیروژی ھەر خواییک بۆ ئەو شتە دەگەرئیتەوہ کہ بەشیکہ لئی.

تیکشکاندنی پیروزی خودا.

خه لک له بهر ئه هه موو پیروزیه ی که به خودایان به خشیوه و خودایان له نیو
 پیروزی دا هه لکیشاوه، له بهر پیروزیه کان خودا ون بووه و خه لک ناویری بیر
 له خوایه تی خودا بکاتهوه. به شیوه یه ک بیرکردنه وه له خودا، بوته بقه. له
 کاتیکدا سرووشتی مروف و هه لکه وتوه که هه ز دهکا بیر له خوایه تی خودا
 بکاتهوه. دهره تیک بدن به مروف با به نازادانه بیر له خودا بکاتهوه.
 دهره تیک بدن به مروف ، با خوئی خوداکه ی خوئی بدوژیته وه . ئه
 پیروزیانه تیک بشکینن که کردوتتانه په رژین به چوار دهوری خوداوه.
 پیویست ناکا پیروزیه کان بکه نه پاسه وان و بهرگری خودا . خودا زور له وه
 بالآتره که ئیمه پاسه وان و بهرگری کاری بین. ئه باکی پی نییه . بی ههسته
 بهرام بهر هه موو پیروزیه ک . تو خوت ناوینه ی تیشکدانه وه ی خودای له نیو
 گهردووندا . ئیتر بوچی خودا له پیروزیه کان ده ئالینیت و له خوتی دهشاریته وه

بوون و نه بوون ، هه مووی خودایه ، ئیتر بو شهرم دهکه ی له به شیکی و
 شانازی دهکه ی به به شیکی تر ؟ ئه مه بیروباوهرت له ق دهکات و لاسهنگی
 دهکات . تاریکی و رووناکی هه خودایه ، ئیدی بوچی به شیکی به خودا
 دهزانی و به شیکی تری به دژی خودا . دیوی ئه رینی و نه رینی هه مووی
 خودایه ئیدی بوچی خودا دابهش دهکه ی به سه ر ئه وه به شه ی که خوت له لات
 په سه نده و به پیروزی دهزانی.

خودا وهک خوئی بناسه . نهک لهودیوی پیروزیه کانه وه.

نیشانه‌ی رهامندی خودا و نارەزایی خودا.

بەو پنیە‌ی که خودا برینتیه له (هیچ شنتیک و هەموو شنتیک) بۆیه ئیمه دەبی کۆنتاکت له‌گەڵ شتەکان بدۆزینەوه بۆ دۆزینەوه‌ی رهامندی خوا و نارەزاهندی خودا .

جا بەو پنیە‌ی که خودا بریتی بی له هەر شنتیک و نەبوونی ، بۆیه ئیمه دەبی لەو رنیهوه چاو کراوه بین له نیشانه‌ی ئاگاداریه‌کان و خوینده‌واریکی ته‌واوی نیشانه‌کان بین .

کانتیک دکتۆر پیت دەلی گوشت خواردن سوودی ههیه‌و له هه‌مان کات دا زیانیشی ههیه ، وه‌کانتیک پیت دەلی : نۆخه‌ی هه‌مان سوود و پالفتە‌ی هه‌مان سوود ، له شیرەکه‌یدا ههیه ، بیگومان ئەمه نیشانه‌ی ئاگادار کردنه‌وه‌ی خودایه له حه‌رام کردنی گوشتی ئازەل و به‌کاره‌ینانی به دیله‌که‌ی که (شیر)ه ، وه کانتیک له بالنده‌ش دا هه‌مان نیشانه به‌دی ده‌که‌ین و هیلکه کراوته نۆخه‌و پالفتە‌ی سووده‌کان . پیویسته ئیمه ته‌واو پروه‌کی بین و پروه‌کی بژین . وه کانتیک به‌و نه‌خۆشیانه ئاگادارمان ده‌کاته‌وه له نارەزایی خۆی له به‌رامبه‌ر ئەو هه‌موو سه‌ربرین و خوین رشتنه‌ی که ئیمه پیی هه‌لده‌ستین ، که هه‌ر نه‌خۆشیه‌ک نیشانه‌یه‌که بۆ جوړیکی نارەزایی خودا . که‌چی ئاینه‌کان له جیاتی ئەوه‌ی پیمان بلین : که ئەو جوړه نه‌خۆشیانه نیشانه‌ی نارەزایه‌تی خودان ، پیمان ده‌لین : ئەو نه‌خۆشیانه نیشانه‌ی خۆشه‌ویستی خودان بۆ تاقی کردنه‌وه‌ی ئەو مرو‌قه .

له راستیدا بوونی مرو‌ف به‌شیوه‌یه‌کی ئەندازه‌یی ریک و پیک دامه‌زراوه که هه‌موو حاله‌تیکی زیاده‌رویی و ناپه‌سه‌ندی و خراب ، به‌نه‌خۆشی له جه‌سته‌دا ده‌رده‌کاته ده‌روه‌ی له‌ش .

له کۆتاییدا ده‌لیم : ئەو که‌سه‌ی که تهن‌دروسته ، نیشانه‌ی رهامندی خوایه بۆ ئەو که‌سه . وه نه‌خۆشی ، نیشانه‌ی نارەزایی خوایه بۆ ئەو که‌سه . ئەمه‌یه ئاگادار کردنه‌وه‌ی خودا

هیچ هیواییک لهسەر خودا ههلمهچنن.

خودا، خودی خۆته تواناکانی ئهو ، لهتۆدا دهردهکهوی ، واته تۆ نیشاندهری توانای خودای بهگۆیرهی قهبارهی بوونی خۆت و هیزوههول و تواناکانت. بهو شیوهیه تۆ نوینهرایهتی نیشاناندانی خوا دهکهی . نهک وهک ئاینهکان به پێچهوانهوه وینهکهیان نیشان داوی .

ههروهک گوتومهو دهیلیمهوه: خودا هیچ شتیکی و ههموو شتیکیه . واته هیچ شتیکی پێ نابهخشیت و ههموو شتیکیشی خستۆته بهردهستت ، تاوهکو وهک ئامرازیک بهکاریان بینی بو بینا کردنی خهون و خۆزگه هیاو ئاواتهکانت . چیتر به دواي خواییکهوه مهبه که شتیکیک بۆ بکا. ئهم جوړه خواجه، لهلایهن ئاینهکانهوه دروست کراوهو ریکلامی بۆ دهکری . تنها بۆ گهرم کردنی بازاری ئاینهکهیه.

خودا ههموو جوړه هیزیکی پێداوی و ههموو شتیکیشی خستۆته بهردهستت و هیچ هیزیکی تری پێ نابهخشی و هیچ شتیکیشت پێ نابهخشی . دهبی خۆت ههول دهی بههوی هیزو تواناکانهوهو بهکارهینانی شتهکان ، ئهوهی مهبهسته به دهستی بینی.

تنها خۆت جیگهی هیوای خۆتی . تنها هیوات به خۆت و هیزوتواناکانی خۆت ههبی . هیوای خۆت بدهیته پال ههرشت و هیزیکهوه ، تنها له خهونهکانی خۆت دوور دهکهویتهوه . خودا مپرازینهوه بههیواکانت ، چونکه خودا جیگهی هیوا نیه . خودی خۆت برازینهوه بههیواکانت ، چونکه خودا ههموو هیرو ویست و توانایهکی لهتۆدا بۆ ئهو مهبهسته چاندوه . تۆ کیلگهی خودایت و خوداش ههموو جوړه بهرووبومیکی لهتۆدا رواندوه . پێویست ناکا بۆ هیچ جوړه بهرووبومیکی داوا له خودا بکهیت ، ههرچی تۆ دتهوی ، لهخۆت دا ههیه، ههرچیت دهوی ، لهخۆت دا ههیه ههرچیت بوی ، له خۆت دا ههیه.

ههرکهسینک هیواکانی خۆی لهسەر خودا ههڵچنی ، بهدهست بهتالی لیی دیته دهرهوه و هیچی دهست ناکهوی و چرکهساتهکانی ژیانی بهفیرۆ دهرهوا بی هوودهو لهکووتایشدا پهشیمانی دادی نادا ، تهوبهکردنیش هیچ سوودیکی بۆ پهشیمانی نابی.

هەرشتیک مَرۆف دەستی پێی بگات ، ئامرازە.

ئەو شتانەى بوونیان هەیهو لە رێى هەستەکانەوه بوونیان سەلمینراوه و هەهر شتیکیش بەهۆى ئامرازیکەوه مَرۆف هەستی پێ دەکات. هەموو ئەو شتانە ئامرازیکن بۆ ئەو شتانەى که لە دەرەوهى هەستەکاندان .

نمونهیهکی ساده . جارێ که میکروپ نەدۆزرا بۆوه هەستی پێ نەکرابوو ، ئامانجى زانست ئەوه بوو که داھینانیک بکات بۆ ئەوهى ئەو نەینیه بدۆزیتەوه لێى تێ بگا . بەلام کاتیک لە رێى داھینانیکەوه (میکروسکۆب) گەشت بەو ئامانجە ، ئەوا ئامانجەکه گۆراو ئەویش بوو بە ئامرازیک لە ئامرازەکان . رەنگە لەکو تايیدا مَرۆف هەموو ئەو شتانەى که لە ئیستادا کردوویەتیە ئامانج ، کاتى ئامانجەکه دەسەلمینرێ ، هەموو ببنهوه بە ئامراز.

لەوانهیه ئامانجى مَرۆف ببیتە دروست کردنى مَرۆف لە داھاتوودا . ئەو کاتە مَرۆفە دروست کراوەکەش دووبارە دەبیتەوه ئامراز . ئیستا بیهینه بەرچاوى خۆت که ئیمەش لە لایەن هیزیکی شاراووه دروست کرابیتین . ئایا ئیمەش هەر هەمان ئامراز نین بە دەست هیزیکی بالاتر لەخۆمان؟؟؟

بۆیه هەرگیز لەسەر و خۆتەوه مەروانە . وامەزانە تۆ کۆتا خالی بوون و ژيانى ، چونکه چەندان خالی تر بەر لەتۆو لەدوای تۆ هەن. وامەزانە تۆ تاکە هیزی ئاگایی . چونکه لە وانیه چەندین هیزی ئاگایی بەر لەتۆو دوای تۆ هەن. وا مەزانە تۆ ئامانجى. بەلکو لەوانهیه تۆ لە ناوهراستى هەموو ئامانجەکان دا بیت. وامەزانە تۆ هەموو شتیکى . چونکه تۆ تەنها بەشتیکى لە گشت.

له ریځه‌ی ئاگاییه‌وه هه‌ست به بوونی خودا بکه.

خودا له ریځه‌ی ئاگاییه‌وه ته‌حه‌ک‌کوم ده‌کا به‌سه‌ر بوون دا به گویره‌ی ئاستی ئاگایی شته‌کان . بو نمونه کاتیک سته‌میک ده‌که‌ی ، له ریځه‌ی ویزدانه‌وه ئاگادارت ده‌کاته‌وه . که‌واته ته‌حه‌ک‌کوم کردنی خودا به‌سه‌ر شته‌کان دا ، ته‌نها ئاگادار کردنه‌وه‌یه . چونکه ویست و توانای ته‌واوی داوه به شته‌کان بو کردنی هه‌ر‌کاریک که به وه‌زیه‌ی خویانی ده‌زانن .
 به‌لام به‌پیه‌ری ئاین ، خودا بیده‌سه‌لاته‌و چاوه‌ریی روژیک ده‌کا بو توله‌سه‌ندنه‌وه . نه‌و روژه‌شیان ناو ناوه قیامه‌ت . واته خودا نوسته‌وه له قیامه‌ت خه‌به‌ری ده‌بیته‌وه . واته خودا ویست و توانای داوه به مروف بو سته‌م کردن و هه‌ر خویشی به کاریکی نه‌شیاوی ده‌زانیت و توله‌ده‌سه‌نیته‌وه . بویه نه‌م جوړه پیه‌ره سه‌قه‌ته له‌گه‌ل خوايه‌تی خودا یه‌کناگریته‌وه نه‌شیاوه به کوالیتی خودابوون .

خودا هه‌موو ساتی له‌گه‌لتایه‌وه له کاری خراپ له ریځه‌ی ئاگاییه‌وه ئاگادارت ده‌کاته‌وه . هه‌ر نه‌و ئاگاییه‌یه که مروف و خودا به‌یه‌که‌وه ده‌به‌ستیته‌وه . واته ئیماندارترین که‌س نه‌و که‌سه‌یه که ئاگاییه‌کی زوری هه‌یه .

خودا چیه؟

زانست و ئاین کیشهیانه لهسه و جوودی خودا ، واته: بوونی خودایهکی ماددی که ئاین پشتگیری دهکات و زانستیش رهتی دهکاتهوه. بهلام له راستیدا خودا ئەو حقیقهتهیه که ههستی پئ دهکەین . ئەو ههستهش پهیهندی به ئاستی هۆش و ئاگاییهوه ههیه . واته ههست کردنی مرۆف بالاتره لهههستی ئازهلئیک بو خودا . ئەو بالاییهش پهیهسته بهو ئاسته ئاگاییهوه که له بوونیکهوه بو بوونیکی تر دهگۆریت.

بویه خودا ، (بوون) نییه تاکو بوون و نهبوونی بسهلمینریت. بویه گرهوی ئاین و زانست لهو بوارهدا ، وهک گرهو کردنه لهسه ئهسپی توپیو.

خودا حقیقهته . حقیقهتیش ماهیهتی بالابوونی ریک و پیکیه له نیو شتهکاندا.

هموو شتهکان له پهرتهوازهبیهوه بهرهو ریک و پیک و ئەندازهگیری دهچن ، چونکه بهرهو حقیقهتی بالابوون دهچن بالابوونیش له ریی کهلهکهبوونی ئەزمونه ئاگاییهکانهوه به دهست دی .

بالابوونی ئەو ههسته لای من ، دهگهریتهوه بو کهلهکهبوونی ئەو هموو مهعریفهوه ئەزمونانهی که من و میژووی خوداناسی پئیدا تیپهریوین. گهیشتووم بهو ئاستهیی ئیستای خوداناسی.

حوکمی خودا ئەزەلیه .

هیچ بریاریکی خودا ، زەمەنی و مەکانی نیه .

واته کات /شوین نیه .

حوکمی خودا ئەزەلیه .واته هەر هەبوو هەر هەیه و هەر دەبی ، چونکه حوکمی خودا هەر خودی خودا خۆیهتی . پێشخستنی هەر بابەتیک له پیش حوکمی خوداوه ، ئەوا حوکمی خودا لاواز دەکات و دەیسەلمینێ که ئەمه حوکمی خودا نیه .

بۆ نموونه دروست بوون و لەناوچوون حوکمی خودایه . لەو تهی دونیا هەبوو هەیه ، هەر هەبوو هەر بهو شیوهیهیه .

بهلام داتاشینی حوکم بۆ خودا بهناوی ئاین ، ههموو حوکمهکانی ئەزەلی نین و کاتین و کات و شوینی خۆیان هەیه و دەیسەلمینێ که ئەمه حوکمی خودا نیه . بۆ نموونه حوکمیک بهناوی حیجاب و نیقاب ، لەسەر دەمی ئاینه ئیبراهیمیهکان دروست بوو و پەيوهسته بهکات و شوینیک که ولاتی شام و دوورگهی عەرەبی دهگریتهوه . له سهریکی ترموه پێشخستنی ویستی مرۆف بهسەر حوکمی خوداوه ، حوکمهکه لاواز دهکات و دیسهلمینێ که ئەمه حوکمی خودا نیه .

واته: خودا دهستهپاچه بووبی بهرامبەر بریاردان تا ئەو کاتهی مرۆف گهیشتۆته ئاستی قوماش دروست کردن و سەر دەمی رستن و چنن ، ئینجا دهست کراوه بووبی له بریاردان به حیجاب کردن و نیقاب کردن . بۆیه ئەو حوکمانه ی که لهنیو پهيامه ئاسمانیهکاندا هەن ، ههمووی حوکمی ئاینین و هیچ پهيوهندیهکیان بهخوداوه نیه .

تا رزگارمان نهبی له رۆتینیاتی بیرکردنهوه، هەرگیز ناگهین به حهقیقهت.

بیرکردنهوهی مرۆف هەر له نیو بازنهی من چیم؟ من کیم؟ من له کوپوه هاتوم؟ من بۆ کوئی دهچم؟ کئی منی دروست کردوه؟ ئهی کئی ئهوی دروست کردوه که منی دروست کردوه؟ ئهم پرسیارانه تهنها خول خواردنهوهیه به دهوری بازنهیهکدا و مانهوهیه له نیو قهفهزی ئهو بازنهیهداو نایهلی لئی دهچی.

بیگومان ئهگەر عهقلی خۆمان ئازاد کهین لهو جۆره پرسیارانه، ئهوا ئازاد بوونمانه لهو قهفهزه زیرینهی بهناوی پیروزیهکانهوه بۆ خۆمان دروستمان کردوهو تیییدا کۆمهلیک پرسیارمان له میشکی خۆمان دا بهرزو پیروژ راگرتوهو خۆمان تیییدا بهند کردوهو دهرگامان لهسهر خۆمان داخستوه، له راستیدا ئهو پرسیارانهی که بۆته قهفهزی زیرینی بیرکردنهوهمان، وهلامهکانی له دهرهوهی ئهو قهفهزه دایه. کاتیک تو هیزی خولقاندن له خودی خۆت دهسهنیتهوهو دهیبهخشی بههیژیکی له دهرهوهی خۆت، ئهوا تو تووشی دوو ههلوئیستی سهخت دهبی، یان بابلین خۆت تووشی دوو ههلوئیستی سهخت دهکهی

یهکهه / خودی ئهو هیزه خوداییه که لهنیو خودی تۆدا سهههلهدهدات و ئهو هیزه سفر دهکههیتهوهو له پیناو هیژیکی خهپالی (سفر) خۆت فهنا دهکهی.

دووهه / پئی بهخشینی ئهو هیزه ناوهکیه بههیژیکی دهرهوهی خۆت، که دیار نیهو هیچ زانراوو گرینتی نیه که هیژیکی لهو شیوهیه له دهرهوهی خۆت دا بوونی ههبیته.

تۆ بهه دوو ههلوئیسته، دوو ستهه دهکههیت

یهکهه / ستهه له خوا. که ئهو هیزه هاوتایه لهگهڵ بوون و پهیداوونی تو.

دووهه / ستهه له خۆت. که توانایی ئهو هیزه دهبهخشیت به دهسهلاتیک له دهرهوهی خۆت که هەر به میشکی خۆت دروستت کردوهو له پیناویدا خۆت فهنا دهکهی له وجودی خۆت.

ئهو مافه بۆ خودا بگیرهوهو خۆت له کۆیلهبوونی خۆت رزگار بکه.

خودا بریتیه له هۆشیکى مەزن.

هەموو شتیک ژیربارە (مسخر) بۆ (هۆش) خاوەن هۆش کەسیکی هۆشمەندە
هەموو شتیک هۆشی خۆی هەیه چونکە خودا له نۆ هەموو شتیکدا یە .

خودا ، هۆشی هەموو شتەکانە. بەلام هۆشی رۆتینیاتی ژیانکردن جیا یە له
هۆشی بنیاتنان و داھینەرانیە. هۆشی داھینەر ، له سەر ووی هۆشی ژیان
کردنەو یە. هیچ شتیک ژیربار (مسخر) نیە بۆ هیچ شتیک . بەلام هەموو
شتیک ژیربارە (مسخر) بۆ هۆش.

با ئەو هاوکێشە یە دەسکاری بکەین کە پێی وایە (هەموو شتیک ژیربارە بۆ
مروۆف) نەخیر وانیە . چونە ئەگەر مروۆفیک هۆشی نەبوو ، ئەوا بیگومان
نازەلیکی راھینراو لەسەر هۆش ، لەو هۆشمەندترە.

مامۆستایەک بۆی گێرامەوہ گوتی : ئیمە کۆمەلێک مامۆستا نێردراين بۆ
دەرەوہی ولات بۆ بینینی رۆلی پەرەردەو خویندن له یەکیک له ولاتە
ئەوروپییەکان . له شوینیکی شەقامەکە گلۆپی سوور هەلکرا و ئیمەش پەرینەوہ
. بەلام سەگیک نەپەریەوہو چاوەرێی هەلکردنی گلۆپی سەوز بوو بۆ
پەرینەوہ. کاتی گلۆپی سەوز هەلکرا ، ئینجا سەگەکە پەریەوہ . ئیمەش گوتمان
: ئەو سەگە له ئیمە هۆشمەندتر بوو ، چونکە ئەو بەپێی رینمایییەکان ، یاساکان
جیبەجی دەکا.

بۆیە هۆشمەندانە بژین ، چونکە هۆشمەندانە ژیان ، واتە : ژیان لەگەڵ خودا.

كات وشوین ،دۆخی ئیستای ئیمه‌ی دروست کردوه . نه‌ک خودا .

بیهینه‌پیش چاوی خۆت . کات و شوینی ملیونیک سال بهر له ئیستا ده‌بی چۆن بووبی . ئایا ده‌کری ئه‌و دۆخه‌یه‌ی ئیستای ئیمه‌ گونجاو بووبی له‌گه‌ل ئه‌وکات و شوینه‌ی بهر له ملیون سال؟ بیگومان نه‌خیر . ئه‌ی دوا‌ی ملیونیک سال به‌و پیشکه‌وتنه‌ی ئیستاوه‌و ئاستی ئاگایی ئیستاوه‌، ئایا ده‌کری مرو‌ف هه‌ر ئه‌و دۆخه‌ی ئیستای بی؟ بیگومان نه‌خیر . چونکه‌ هه‌موو شتیک به‌تپه‌ر بوونی کات و گۆرانی شوین ،دۆخه‌که‌ی ده‌گۆری . به‌هه‌مان شیوه‌ مرو‌فیش دۆخیکه‌ له‌ دۆخه‌کان که‌ گۆرانکاری به‌سه‌ردا هاتوه‌و به‌سه‌ر دادی .

خودا خولقینه‌ر نیه‌ چونکه‌ خولقاندن بو زاتیکه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی شته‌کان بی ، به‌لام خودا خۆی بوونه‌و بوونی هه‌موو شتیکه‌ . واته‌ له‌نیو بوونه‌کاندایه‌ گه‌شه‌ به‌ دۆخی شته‌کان ده‌دا به‌پیی کات و شوینه‌که‌ .

خۆشەویستی خودا.

ئەرى ئايا شتتیک ھەيە بەناوی خۆشەویستی خودا؟ شتتیک ھەيە بەناوی خۆشەویستی بۆ خودا و لە پیناوی خودا؟ ئايا خودا پئویستی بە خۆشەویستی ھەيە؟ ئەى مرۆف پئویستی بە خۆشەویستی خودا ھەيە؟ ئەرى خۆشەویستی لەنیوان مرۆف بەتایبەتى و گشت بوون بەگشتى ھەيە؟ ئەگەر ھەيە ، ھەمان ئەو ھەستەيە کە لەنیوان دوو کەسى عاشق و مەعشوق دا ھەيە؟ ئەمانەو چەندەھا پرسىارى تریش.

جاری سەرەتا دەبى ئەوە بزانی کە خۆشەویستی دەبى لەنیوان دوو بوون دا بى ، لە یەکیکیانەو دەربچیت و بگات بە ئەویتر . بەلام ئايا مرۆف و خودا دوو بوون ؟ تاكو خۆشەویستی لە یەکیکیانەو دەربچیت و بگات بە ئەویتر؟ ئەگەر وابى ، ئەو کاتە خودا وەکو ھەر بوونىكى تر ، ئەویش بوونىکە بۆ خۆى ، ھەرشتىكىش بوون بى ، دروستکراوہ . ھەر شتتىكىش دروستکراو بى، شایانى خوايەتى نییە .

کەواتە نابى خودا ، بوون بى . چونکە ئەو کاتە وەک ھەر بوونىكى تر بوونى دەبى.

کەواتە : ئەو خۆشەویستى نىوان مرۆف و خودا کە ئاینەکان بانگەشەى بۆ دەکەن، تەنھا درۆیەكى گەورەيەو بۆ فریودانى باوەردارانەو بەو ھۆیەو خەلک لە دەوروبەرى ئاین کۆ دەکەنەو بازارى ئاینەکەيانى پى گەرم دەکەن . ئەى چارە چيە ؟ لە کاتىکدا ئیمە ھەست بە خودا دەکەین و ھەست دەکەین ھەست و سۆزمان بۆ خودا دەجولئ؟

بەلئى ئیمە ھەست و سۆزمان بۆ خودا دەجولئ ، چونکە خودا خۆى بوونە ئیمەش بەشیکین لە بوون . ئەم بەش و گشتە کە گریدراوى یەکتەرن . ئەمەيە ھۆکارى ئەو خۆشەویستى کە رواوہ لە ناخماندا.

ھیچ بوونىک نیە رقى لە خودابى ، بە پىچەوانەو ھەموو بوونىک سۆزى بۆ خودا ھەيە . چونکە سەرچاوەى بوون ، خودایە . تەنانەت ئەو کەسانەش کە رقیان لە خودایە، تەنھا رقیان لەو خودایە کە مرۆفەکان بە ئەندیشەو خەيالى خویان دایانتاشیوہ و بەرگی پیرۆزى ئاینیان کردوہ بەبەردا . واتە تەنھا رقیان لە خودای دەسکردو دروستکراوہ نەک خودای راستەقینە.

كهواته ئه‌ى ئه‌و خۆشه‌ويستيه چۆن له منهوه يان له‌تۆوه ده‌رچپيت و بگات به‌خودا؟ ليرمه‌وه ده‌گه‌ينه ئه‌و راستيه‌ى كه سۆزوخۆشه‌ويستى خودا ،ئه‌و سۆزوخۆشه‌ويستيه نيه ئاينه‌كان باسى ليوه ده‌كهن. چونكه ئاينه‌كان پينان وايه سۆزوخۆشه‌ويستى له مرۆقه‌وه ده‌رده‌چپيت و ده‌گات به‌ خودا . به‌لام له راستيدا خودا هه‌رله‌نيو خودى مرۆفدايه . كهواته ئه‌و سۆزوخۆشه‌ويستيه هه‌رله‌خوده‌وه ده‌رده‌چپيت بۆ خود . خودى مرۆف به‌و سۆزوخۆشه‌ويستيه بارگاوى ده‌بپيت. ره‌نگه‌ ده‌روونناسان ئه‌مه به‌نه‌رجسيه‌ت لىك به‌نه‌وه‌وه بيشوبه‌ينن . به‌لام له راستيدا ئه‌مه سۆزوخۆشه‌ويستيه راسته‌قىنه‌كه‌يه.

هه‌ست كردن

ئاينداره‌كان پينان وايه كه‌ته‌نها له‌رئى به‌ندايه‌تى و كۆيلايه‌تیه‌وه هه‌ست به‌خودا ده‌كهن . به‌ندايه‌تیشيان به‌ستۆته‌وه به‌چهند كردار لىكه‌وه كه ئه‌نجامى ده‌دن وه‌ك نوێزو رۆژوو چهند دروشم لىكتر و له‌و رىيه‌وه هه‌ستى ترس و خۆشه‌ويستى (ترس و خۆشه‌ويستيه‌كى وه‌مى) په‌ره پى ده‌دن و پينان وايه ئه‌مه هه‌ست كردنه به‌بوونى خودا.

وه پينان وايه كه هه‌ر كه‌سىك نه‌گه‌يشت بپته ئه‌و ئاسته وه‌هميه ، ئه‌وا بى هه‌سته به‌رامبه‌ر به‌ خودا. له‌كاتىكدا خودا نه‌ترسه‌و نه‌خۆشه‌ويستيه ، چونكه خودا پيوستى به‌و جوړه هه‌ستانه نيه ، ئه‌م جوړه هه‌ستانه ته‌نها هه‌بوونه‌كان به‌يه‌كه‌وه ده‌به‌ستتیه‌وه.

خودا هه‌ستى هه‌موو جوړه هه‌سته‌كانه ، له سه‌رووى هه‌مووشيانه‌وه، خودا هه‌ستى تىگه‌يشتن و ناسينه. خودا هه‌ستى هوش و هوشمه‌ندى و هوشياريه. خودا هه‌ستى داھينان و گۆرانكارى و نوێخوازيه. خودا هه‌ستى هه‌ول دان و كۆشش كردنه . هه‌ستى ماندوونه‌ناسى و سه‌ر كه‌وتنه.

مرۆف له‌م ده‌رچانه‌وه ده‌گات به‌خودا، له‌م په‌نجه‌رانه‌وه خودا ده‌بينى.

خورافاتى زىندوو بوونهوه.

چەندىن ھزار سالە ئاين مروفايەتى خستوتە ژير ركيڤى خويەوه بە بيانووى زىندوو بوونهوه.

بەلام خودا ھەموو بوونى لە نەخشەيەكى زور سادەو بچووكددا خستوتە بەردەم مروڤ و لە ھەمان كاتيشدا عەقلى پيداوه تاوھكو شروڤھى بكات و ھەلئيسەنگىنى . بېھيئە بەرچاوى خوت . ئەو ھەستە سرووشتيانەى كە خودا داويەتى بە مروڤ ، كاتىك ئەو ھەستانە لە دەست دەدەى ، ھەرگىز جاريكيتر ئەو ھەستانە بە شيوە سرووشتيەكەى خوى بو مروڤ ناگەرئىنەوه، مەگەر ھەستىكى دەسكرد بخريئە شوينى.

بو نمونە: مروڤ ھەستى دەست ليدان و بەرکەوتنى لە دەست دەدا . كە لە ريگەى ئەو ھەستەوه مروڤ ھەست بەگەرمى و ساردى و نازار جەشتن دەكات بەلام كاتىك بەھەر ھۆكارىك تو ئەو ھەستە بەتەواوى لەدەست دەدەى، ئەوا ھەرگىز ئەو ھەستە بەشيوە سرووشتيەكەى خوى جاريكيتر بە دەست ناھيئىتەوه.

بەھەمان شيوە، ئەو ژيانەى كە بە ئيمە دراوہ ، ئەمەش خوى لە خويدا جورە ھەستىكى سرووشتيە (ھەستى ژيان) واتە ھەست دەكەين كە ھەين . بەلام كاتىك ئەو ھەستە لە دەست دەدەين ئەوا ھەرگىز جاريكيتر ئەو ھەستەمان بو ناگەرئىتەوه. چونكە ئەمە ياساى خودايە بو ھەستەكان.

خودا هۆشه ، بوونیش ههسته

لهوانهیه بیرسن و بلین: ئایا جیاوازی ئیمه لهگهڵ خودادا چیه؟

پرسیاریکی بهجییه

خودا هۆشیکه مهزنه له نیو ههرشتیکدا بوونی ههیه . کاتیک دهلین (بوونی ههیه) واته: ههست کردن به ژیانی تیدایه. دیزاینی ئهو بوونه پهیههسته بهو هۆشهوه . بهپیی ویستی ئهو هۆشه ، ئهو بوونه دیزاین دهکری.

سهبارهت به بوون . بوونیش تهنها ههستیکه که ئهو هۆشه مهزنه بهو بوونهی بهخشیوه . واته ئیمه له ریی ئهو ههستهوه دهزانین که دهژین و له ژیاندان .

جیاوازی ئیمه لهگهڵ خودادا ئهوهیه که (خودا بریتیه له هۆشیکه مهزن . وه بوونیش بریتیه له ههست کردن به ژیان) ئیمهش وهک مروّف ، مهودای نیوان ئهو ههست و هۆشهین.

ئیمه په‌یامبهری راسته‌قینه‌ین

بهو پښه‌ی خودا هوشی‌کی مهنه بو ههموو شتیک، وه ههموو شتیکیش بریتیه له‌هه‌ست. بویه رایله‌یه‌ک هه‌یه له‌نیوان ئهو هوش و هه‌سته‌دا که په‌یامی هوش ده‌گه‌یه‌نی به‌ههموو هه‌ستیک، یان ده‌بی په‌یامی ئهو هوشه بگه‌یه‌نی به ههموو هه‌ستیک، ئهو رایله‌یه‌و گه‌یه‌نهره بریتیه له مروّف که په‌یامبهری گه‌یه‌نهری په‌یامی هوشه به‌گشت هه‌ستیک. لیره‌وه تی ده‌گه‌ین که کاره سه‌ره‌کیه‌که‌ی مروّف و مروّفایه‌تی چیه.

که‌واته ئیمه‌ین په‌یامبهری راسته‌قینه بهو شیوازه‌ی پرونم کرده‌وه نه‌ک بهو شیوازه‌ی که ئاین ویناو پیناسه‌ی بو کرده بهو پښه هه‌ریه‌ک له ئیمه نوینه‌ریک و په‌یامبهریکه له‌سه‌ر زه‌وی. ئیستا ریژه‌ی دانیشتون که هه‌شت ملیاره، واته هه‌شت ملیار په‌یامبهر هه‌یه، هه‌ریه‌که‌و به ئاستی خوی.

هیچ حقیقه‌تیک نیه سهد له سهد راست بی.

رهنگه ئەم ناوونیشانە تووشی شوکت بکات و بپرسی ئەی خودا که حقیقه‌ته؟ به‌ئێ ئەم حقیقه‌ته بو خوداش هەر راسته . چونکه هیچ حقیقه‌تیکى خودایی سهد له سهد راست نیه.

خودا بابەتیکه که حقیقه‌ته‌که‌ی له گهشه کردن و زیاد بوون و فراوان بوون دایه. بو ئەوه‌ی زیاتر لهو مفهومی تیبگه‌ی ، بینه پیش چاوی خۆت تو تووی به‌روبوومیکت چاندوه . روژی یه‌که‌م وینه‌یه‌کی ئەو حقیقه‌ته بگره و سه‌یریکى بکه . ده‌بینی حقیقه‌ته‌که بریتیه له شوینی خاک کیلانه‌که‌و چاندنی تووه‌که . نابیت و ناکرئ و ناشی که وینه‌ی ئەو حقیقه‌ته بکه‌پته ره‌ها بو هه‌موو کاتیک و ئەم وینه‌یه بکه‌پته حقیقه‌تیکى کونکریتی . چونکه دواى مانگیکی تر ئەم حقیقه‌ته له دۆخیکه‌وه ده‌گورئ بو دۆخیکى تر.

ئوه‌ی که ده‌مینته‌وه بیلین ئه‌وه‌یه که راسته ئه‌سلی حقیقه‌ته ناگورئ که تووه‌که‌و سیفته‌ی بو‌ماوه‌یی تووه‌که‌یه ، به‌لام وینه‌ی حقیقه‌ته‌که له کات و سه‌رده‌میکه‌وه ده‌گورئ بوکات و سه‌رده‌میکى تر . خوداش به‌هه‌مان شیوه‌یه ، راسته ئه‌سله‌که‌ی حقیقه‌تیکى نه‌گوره که ماهیه‌ته‌که‌یه‌تی . به‌لام وینه‌ی ئەو حقیقه‌ته‌که ده‌گورئ به پێی پیشکه‌وتنی تیگه‌یشتنی مروّف له خودا.

چۆن بزانین ئەو خودایه‌ی که له‌نیو می‌شکمان دا وینامان کردوه خودایه‌کی
راسته‌قینه‌یه یان ساخته؟

ئاسانه

هه‌رکاتیک خودات شوبه‌اند به‌جۆریک له‌دروستکراوه‌کان چ له‌لایه‌نی
جه‌سته‌یی و چ له‌لایه‌نی هه‌ست و ئی‌حساس ، ئەو کاته ئەو خودایه‌ خودایه‌کی
دروستکراوو ساخته‌یه. نیشانه‌کانی ئەو جۆره‌ خودایه‌ به‌و شیوه‌یه . چیی گوتبی
، هه‌ر ئەوه‌یه‌و له‌وه زیاتر هیچی تر نالی . دیاری کردنی سه‌ره‌تاییک
و کۆتاییک بۆ پرۆژه‌و به‌رنامه‌کانی . چه‌قبه‌ستوویی و دۆگمایی له‌هه‌لوێست
و کرداری . باوه‌ری به‌گۆرانکاری و لادان نیه . باوه‌ری به‌ئازادی و
بیرکردنه‌وه نیه . هه‌میشه‌بیری لای کۆیله‌کردن و ملکه‌چ پیکردنه . هه‌میشه
ته‌رکیزی له‌سه‌ر یه‌ک خاله ، ئەه‌یش خوايه‌تی خۆی . هه‌میشه‌باسی خۆی
ده‌کا . هه‌میشه‌ستایشی خۆی ده‌کا . هه‌میشه‌تۆ له‌خۆیدا ون ده‌کا. ترس
ده‌سه‌پینی . منه‌ت ده‌کا . چاوی له‌دانه‌وه‌ی قه‌رزه‌ چونکه‌ پینی وایه‌ که‌ هه‌رچی
پنی به‌خشیوی ، به‌قه‌رز پینی به‌خشیوی . خۆسه‌پینه‌ره . ده‌سه‌لات به‌کاره‌ینه‌ره
. زاله‌کهره . هیزو توانای خۆی به‌راورد ده‌کا به‌هیزوتوانای دروستکراوه‌کان.
چاودیره . هه‌له‌ژمیره . له‌بۆسه‌دایه . به‌بیانوه . بیانووگره . توره‌ده‌بیت و
دلخۆش ده‌بیت . زانستی خۆی به‌راورد ده‌کا به‌زانستی بوونه‌وه‌ره‌کان.
جیاوازی ده‌خاته‌نیوان لایه‌نگرانی خۆی و نه‌یارانی خۆی . هه‌ندی که‌س به
دوژمنی خۆی ده‌زانیت و هه‌ندی که‌س به‌دۆستی خۆی. رق‌ئه‌ستوره . جه‌زی
له‌کورسیی ده‌سه‌لاته‌وه‌ جه‌زی له‌حوکم‌کردن و فه‌رمان‌ده‌رکردنه . ناتوانم
ته‌واوی سیفه‌ته‌کانی ئەو خودایه‌ ساخته‌تان بۆ بژمیرم ، به‌لام له‌راستیدا ئەمه
حه‌قیقه‌تی خودای ساخته‌یه.

به‌لام خودای راسته‌قینه‌، ریک پینچه‌وانه‌ی ئەو سیفه‌تانه‌یه‌ که‌ باسمان کرد . له
بابه‌تی داها‌توودا باسی خودای راسته‌قینه‌ ده‌که‌ین.

چۆن بزانیڭ ئۇ خۇدايەي كە لە مېشكماندا وئىمان كىردۇ خۇدايەي
راستەقىنەيە يان ساختە؟ (بەشى دووهم)

نېشانەكانى : لەو رېگايەو خۇي پېمان نانسىنى كە ئىمە بېرمان لېكردۇتەو
(نە لە رېگەي قسەكردن لەگەل ھېچ كەس ، نە لە رېگەي ترس و توقاندن ،
نە لە رېگەي خۇسەپاندن ، نە لە رېگەي دەسەلات و خۇ بەگەورە زانىن و
ھېز بەكار ھېنان و خۇ بەراورد كىردن و ھەموو ئۇ جۆرە بابەتەنە) ھەموو
شەكان سەرەتاو كۆتاييان لەنىو قۇناغەكاندايە ونە ھېچ سەرەتايەي دەسپېك
و نە ھېچ كۆتاييەي كۆتا بوونى نېە. چەقبەستوويى و دوگمايى نېە لە ھېچ
كاروبارېكدا. تەواوي سېفەتەكانى بەخشىو بەتەواوي شەكان نەك بەخۇي
(بۇ نمونە : ھېزو دەسەلات . خۇدا دابەشى كىردو ھەموو بەخشىويەتەي بەھەموو
شەتيك و خۇي پېويستى پېي نېە . نمونە : دەسەلاتى بەخشىو بەسرووشت
بۇ گەشەپېدان و ژيان كىردن لەھەر شوئىنېكى گەردوون ، و ھېزىشى پې
بەخشىو بە وئىران كىردن) ھەموو گۆرانكارىيەكى خستوتە ناو خۇدى
گەشەكردنى شەكانەو. ئازادى بەخشىو بەھەموو شەتيك و ھېچ شەتيك
لەخۇدى خۇيدا كۆيلەي قەبول ناك. ھەرگىز باسى خۇدايەتەي نەكردو ھەموو
بە پېويستى نەزانيو ھەموو نەپويستو ھېچ كەسپېك لەو بەرگەدا خۇي لەوانىتر
بكات بەخۇدا. مەدح و ستايش لەگەل خۇدى شەكاندا گەشە دەكا و ھەموو
شەتيك شاينى مەدح كىردنە بۇ خۇدى شەكە تاكو بەو مەدح و ستايشە جوانتر
گەشە بكات. خۇدا لەنىو تۇدا ونە و تۇ پېويستە لەنىو خۇتدا بېدۆزىتەو، نەك
تۇ لەناو ئەودا ون بى. ھەموو شەتيكى بەھەموو شەتيك بەخشىو نەك بە قەرز.
وئىزدانى كىردو بەچاودېر نەك خۇي چاودېرت بى . عەقلى كىردو بە رابەر
نەك خۇي رابەرت بى . دەسەلات دەبەخشى بەھەر كەسپېك كە بېھوئ تەنانەت
ئەگەر كەسپېكى ستەمكارىش بى. ھەموو سېفەتېكى بەھەموو شەتيك بەخشىو
نەك خۇي ئەو سېفەتەنەي ھەبى. ئەو بابەتە ئەگەر لەسەرى بنوسم ھەرگىز
تەواو نابى ، بەلام مەشتىك نمونەي خەروارېكە.

گالته بهخوا مهکن .

کۆمه‌لگای مرویی هەرگیز دابراو نه‌بوه له ههستی خوداناسی.

بۆیه بۆ ئهو مه‌بهسته ، پێش قوناغی کشتوکالی ، په‌رستگهی بۆ دروست کردوه . به‌پێی تیگه‌یشتنی خۆی ، چه‌ند بیرو باوه‌ریکی خستۆته سه‌ر ئهو ههسته تایبه‌ته مروییه . به‌پێی گۆرانکاریه‌کان و پێشکه‌وتنی مرو‌ف له‌گشت بواره‌کان دا و هاوشان په‌رسه‌ندنی کلتووره‌کان ، ئه‌ویش چۆته قوناغیکی تر و ئاینی لی پیکه‌یناوه . واته ئاین کۆکه‌ره‌وی داب و نه‌ریت و کلتور و خوداناسی و سیحرو جادوو و زانست و پێشبینی و له‌هه‌مان کاتدا سیاسه‌ت و هیزی چه‌کداری و به‌رگری و کاهینی ئاینی و کۆمه‌لێک بابه‌تی تریش . تاوای لیها‌ت ئهو ههسته خواییه له‌نیو ئهو هه‌موو مه‌عه‌مه‌یه‌دا ون بوو . خودا ته‌نها وه‌ک قه‌لغانیک به‌کارده‌هێنرا بۆ ئهو هه‌موو ژانرا‌نه‌ی که ئاین ده‌ستی به‌سه‌ردا گرتبوون .

تا له دوا لوتکه‌ی دایناسۆریدا گه‌یشته په‌له‌او‌یشتن به‌ناوی جه‌نگ و جیهادو بانگه‌شه‌و بانگه‌واز و دروستکردنی ئیمپراتۆریه‌ت . تا کار گه‌یشته سه‌ر بیرو‌که‌ی یه‌ک قوتبی و ده‌ست گرتن به‌سه‌ر هه‌موو دونیادا .

بۆیه له‌هه‌ر قوناغیکی گۆرانکاریدا کۆمه‌لێک ئاینی تازه هاتنه دونیاوه ، تا ژماره‌ی ئاینه‌کان له ئیستادا گه‌یشتۆته (٤٣٠٠) ئاین هه‌ر ئاینیک یان هه‌ر کۆمه‌له ئاینیک ، جۆره روئیا‌یه‌کیان بۆ خوداناسی هه‌بوو . به‌لام له‌گه‌ل ئهو هه‌موو بیروباوه‌ره ده‌سکرده‌دا ، هێشتا بالاده‌ستی ئاین به‌سه‌ر بیروباوه‌ری خۆرسکانه‌ی خه‌لکدا نه‌یتوانی خوداناسی راسته‌قینه له‌ناو به‌ری . چونکه بیروباوه‌ری خوداناسانه‌ی راسته‌قینه ، هه‌ر له‌گه‌ل له دایک بوونی مرو‌ف ، بوونی هه‌یه‌و له‌گه‌ل گه‌شه کردنی هۆش و تیگه‌یشتنی مرو‌ف چه‌که‌ره ده‌کات و گه‌وره ده‌بی . بۆیه هه‌یچ هیزیکی ده‌ره‌کی ناتوانی ئهو هیزی ناوه‌کیه تیک بشکیننی . ته‌نها ده‌توانی په‌رده‌یه‌ک بدا به‌سه‌ریاو لیلی بکات . بۆیه ده‌بینین خوداناسه راسته‌قینه‌کان له‌هه‌ر کوییه‌کی دنیا بن و له‌سه‌ر هه‌ر دینیک بن ، هه‌مان روئیاو هه‌مان ئاراسته‌ی خوداناسیان هه‌یه .

به‌لام ئه‌وه‌ی که گرنگه بیلیم ئه‌وه‌یه : به‌شێوه‌یه‌کی گشتی ، هه‌موو مرو‌قه‌کان خوداناسن . ته‌نها هۆکارریک وای کردوه که له‌سه‌ر ئه‌م دین و ئهو دین بن . جا له‌وانه‌یه هۆکاره‌که داب و نه‌ریت بی یان جوگرافیا یان نه‌ته‌وه یان

نایدۆلۆژیا یان فیکرئیک یان فەرھەنگئیک بی. بۆیە گآنتە بەخودای هیچ کەسئیک مەکن . چونکە ھەموومان خوداناسین و یەک جۆر خودا ناسیمان ھەبە. تەنھا رووی چەکەکانتان بکەنە ئاینەکان و تۆمەت باریان بکەن بەو رەخنانەیی کە ھەتانه. خودا بی نیازە لە ئاینەکان.

51

یاسای خودا لەگەڵ شەریعەتی ئاینەکان ھاودرژە.

شەریعەتی ئاینەکان لەسەر بنەمای کەلەپور و کلتور دارئیزراوہ. لە کاتئیکدا خودی مروّف دروستکەری ئەو کەلەپور و کلتور ھبە. ئایا دەچئتە عەقڵەوہ ،خودا یاساکانی خۆی بخاتە دواوہی کەلەپور و کلتورە مروّیەکانەوہ . یاساکانی خودا سرووشتین و ئەزەلی و ئەبەدین . ئایا دەکرئ یاسا سرووشتیەکانی خودا بخرئنە دوا یاسا دەسکر دەکانی مروّف؟

بۆ نمونە : لە یاسای خودادا ھەرگیز خودا لە نیو کۆمەلەییەکی دیاریکراودا ھەرگیز دوو پۆلئنبەندی دژ ھبەکی دروست نەکردوہ . تاکو بەشئیکیان بەشەکەیی تر لەناو ببا . بۆ نمونە : میکروّب . ھەرگیز خودا لە ھەمان جۆری میکروّبدا زیان بەخش و سوود بەخشی دروست نەکردوہ. خو ئەگەر قاعدەییەکی شازئیش ھەبئ لەو لایەنەوہ ، ھەرگیز رئئمایئ نەداوہ بە میکروّبە سوودبەخشەکان بۆ لەناو بردنی میکروّبە زیانبەخشەکان.

بۆ لەناو بردنی میکروّبە زیانبەخشەکان، کۆمەلەیی تری دروست کردوہ ، بۆ نمونە خرۆکەیی سپی لە لەشدا .واتە میکروّب بەرامبەر خرۆکەیی سپی . نەک میکروّب بەرامبەر میکروّب بۆ لەناو بردن و قەرکردن.

بەلام لە شەریعەتی ئائندا وانبە . بەلکو لەھەمان پۆلئنبەندیدا رئگە بەو کارە دراوہ. واتە مروّفی سوودبەخش ، مروّفی زیانبەخش لەناوبەرئ . ئەمە پئچەوانەیی یاسای خوابە چونکە بە گوئیرەیی یاسای خودا ، دەبئ مروّفە زیانبەخشەکان کۆمەلەییەکی تر لەناویان بەرئ نەک لەھەمان گروپ و کۆمەلە ئەمە بەلگەییە کە شەریعەتی ئاینەکان ھەلقولای کەلەپور و کلتورە و ھبچ پەبۆھندیەکی نیە بە یاسای خوداوہ.

پیرست

- 2 و تهی نوسهر
- 3 پیشهکی
- 4 پیروزیهکان
- 5 نهفرتیهکان
- 6 راستیهکی بنهرهتی
- 7 شوینکهوتنی سوننهتی خودا
- 8 سوزی خودایی
- 9 بوونی خودا یان خودابوون؟
- 10 راستیه پیکهوه بهستر او هکان
- 11 تهنیایی بوچی؟ تاکهی؟
- 12 گهشه کردن بهنیو کات دا
- 13 فوبیای (هیچ)
- 14 تازه بوونهوهی باوهر بوون به خودا
- 15 قانون یان شهریعت؟
- 16 بهریهککهوتنی سیفاتهکان
- ۱۷ توانایی (القدر)
- ۱۸ شاهی شاهان
- 19 شیوهو سیفهتی خودا
- 20 میزاجی خودا
- 21 ناسین و باوهر

- خودی خودا بۆ ناسینه ، سیفته‌ته‌کانی بۆ باوهره 22
- گهر اندنه‌وه‌ی مافی خودایه‌تی بۆ خودا 24
- بیروباوهر ، بنچینه‌ی عه‌قله 25
- به‌خته‌وه‌ری له ناخدايه نهک له ئاسمان 26
- بنه‌مای نه‌گۆر له سرووشتی مروّفا 27
- ئیمه له کوپوه هاتوین و بۆ کوئ ده‌چین؟ 28
- زانست، خه‌یال ده‌کاته راسته‌قینه، به‌لام ئاین ده‌یکاته وه‌هم 29
- ئه‌گهر خودا هه‌موو شتتیک بی، 30
- تیکشکاندنێ پیرۆزیی خودا 31
- نیشانه‌ی ره‌زامه‌ندیی خوداو ناره‌زایی خودا 32
- هیچ هیوايهک له‌سه‌ر خودا هه‌لمه‌چن 33
- هه‌ر شتتیک مروّف ده‌ستی پئی بگات، ئامرازه 34
- له ریگه‌ی ئاگاییه‌وه هه‌ست به خودا بکه 35
- خودا جیه؟ 36
- حوکمی خودا ئه‌زه‌لیه 37
- تا رزگارمان نه‌بی له رۆتینیاتی بیرکردنه‌وه.... 38
- خودا بریتیه له هوشیکی مه‌زن 39
- کات و شوین ،دۆخی ئیستای ئیمه‌ی دروست کردوه 40
- خۆشه‌ویستی خودا 41
- هه‌ست کردن 42
- خورافاتێ زیندوو بوونه‌وه 43
- خودا هۆشه، بوونیش هه‌سته 44
- ئیمه په‌یامبه‌ری راسته‌قینه‌ین 45
- هیچ حه‌قیقه‌تتیک نیه سه‌د له سه‌د راست بیٔ 46
- چۆن وینای خودا بکه‌ین 47
- چۆن بزانی (به‌شی یه‌که‌م) 48
- چۆن بزانی (به‌شی دووه‌م) 49

- 50 بوون زۆر ئالۆزه
- 51 كالته به خودا مهكهن
- 52 ياساي خودا له گهه شهريعهتي ئاينهكان هاودژه